

Kallelse

Vård- och omsorgsnämnden kallas till sammanträde

Tid: Tisdagen den 25 augusti 2015 kl. 18:00

Plats: Largen, plan I, Alceahuset, Hackstavägen 22

(Sammanträdesrum Largen är reserverat för Alliansen kl. 16:30-18:00.

Sammanträdesrum Losjön, plan I är reserverat för oppositionen kl. 17:00-18:00)

Övrig information:

Vänligen anmäl eventuellt förhinder till Linda Turula, linda.turula@osteraker.se

På uppdrag av ordförande Mikael Ottosson (KD)

Linda Turula

Administrativ samordnare

Dagordning

1. Upprop, fastställande av dagordning och övriga frågor
2. Val av justerare samt tid och plats för justering

Informationsärenden

3. Vård- och omsorgsnämndens månadsuppföljning per 2015-06-30
4. Information om DigIT, ett ESF-projekt avseende digital kompetensutveckling
5. Information om Datainspektionens beslut i tillsynsärende (beslut bifogas)
6. Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS per 2015-06-30 från Vård- och omsorgsnämnden
7. Rapporter, utredningar och anmälningar enligt lex Sarah och lex Maria juni-juli 2015
- 7.1 Lex Sarah-utredning från extern utförare (Sekretess, finns bland individärendena)

Beslutsärenden

8. Vård- och omsorgsnämndens budget 2016, plan 2017-18
9. Ny lokal för korttidstillsyn

10. Individärenden

- 10.1 Ansökan om personlig assistans
- 10.2 Ansökan om korttidsvistelse
- 10.3 Ansökan om bostad med särskild service för barn och ungdomar
- 10.4 Ansökan om daglig verksamhet samt bostad med särskild service för vuxna
- 10.5 Ansökan om sysselsättning
- 10.6 Ansökan om heldygnsvård
- 10.7 Särskild ersättning för korttidstillsyn

11. Anmälan delegationsbeslut

- 11.1 Ordförandebeslut 2015-05-26 – korttidsvistelse (bifogas)
- 11.2 Ordförandebeslut 2015-06-05 – extern sysselsättning (bifogas)
- 11.3 Ordförandebeslut 2015-06-12 – jourhemsplacering (bifogas)
- 11.4 Ordförandebeslut 2015-07-31 – HVB-boende samt öppenvård (bifogas)
- 11.5 Ordförandebeslut 2015-06-15 – HVB-boende (bifogas)
- 11.6 Ordförandebeslut 2015-06-24 – tillfällig utökning av personlig assistans (bifogas)
- 11.7 Ordförandebeslut 2015-06-25 – HVB-placering (bifogas)
- 11.8 Ordförandebeslut 2015-06-29 – daglig verksamhet (bifogas)
- 11.9 Ordförandebeslut 2015-06-29 – korttidsvistelse och korttidstillsyn (bifogas)
- 11.10 Ordförandebeslut 2015-06-29 – elevhemsboende (bifogas)
- 11.11 Ordförandebeslut 2015-07-07 – korttidsvistelse (bifogas)
- 11.12 Ordförandebeslut 2015-07-07 – korttidsvistelse (bifogas)
- 11.13 Ordförandebeslut 2015-07-09 – bostad med särskild service enl. LSS (bifogas)
- 11.14 Ordförandebeslut 2015-07-15 – rättelse av beslut till HVB-placering (bifogas)
- 11.15 Ordförandebeslut 2015-07-15 – dagbehandling i skola (bifogas)
- 11.16 Ordförandebeslut 2015-07-22 – korttidstillsyn (bifogas)
- 11.17 Ordförandebeslut 2015-07-23 – HVB-placering (bifogas)
- 11.18 Ordförandebeslut 2015-07-24 – personlig assistans (bifogas)
- 11.19 Ordförandebeslut 2015-07-24 – korttidsvistelse i familj (bifogas)
- 11.20 Ordförandebeslut 2015-07-28 – HVB-boende (bifogas)
- 11.21 Ordförandebeslut 2015-08-18 – tillfällig utökning av personlig assistans (bifogas)
- 11.22 Ordförandebeslut 2015-08-18 – utökning av personlig assistans (bifogas)
- 11.23 Ordförandebeslut 2015-08-18 – Yttrande med anledning av överklagan (bifogas)
- 11.24 Delegationslistor Procapita juni-juli 2015 (finns i pärmen)
- 11.25 Delegationslista Public 360 2015-06-01 – 2015-08-15 (finns i pärmen)

12. Delgivningar

- 12.1 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm mål nr 3742-15 (bifogas)
- 12.2 Dom från Förvaltningsrätten i Stockholm mål nr 11012-15 (bifogas)
- 12.3 Beslut KF § 4:19/2015 - Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag från Österåkers kommun - Anta program med tillägg i programmets sida 6 samt uppdrag till berörda nämnder, styrelser och bolag (bifogas)
- 12.4 Beslut KF § 4:26/2015 - Svar på motion nr 11/2014 - Kvalificerad hemsjukvård i livets slutskede - motionen bifalles (bifogas)

- 12.5 Beslut KF § 4:7/2015 - Direktiv och anvisningar inför budget 2016 och plan 2017-2018 - direktiv och anvisningar godkänns m.m. (skickas per e-post)
- 12.6 Beslut KF § 4:15/2015 - Kompletterande bestämmelser om arvoden avseende överförmyndare, lekmannarevisorer samt ersättning för barnpassning - Kompletterande bestämmelser antas (skickas per e-post)
- 12.7 Beslut PS § 5:3/2015 - Ekonomisk uppföljning 2015 (skickas per e-post)
- 12.8 Beslut PS § 5:5/2015 - Taxor och avgifter 2016 – måltidskostnader (skickas via e-post)
- 12.9 Beslut PS § 5:6/2015 - Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige: Målarbete/indikationer (skickas per e-post)
- 12.10 Beslut PS § 5:7/2015 - Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige: Kompetensutvecklingsplan per verksamhetsområde (skickas per e-post)
- 12.11 Månadsrapport maj-juli 2015 från Patientnämnden avseende kommunal vård (finns i pärmen)
- 12.12 Protokoll FÖRSAM 2015-08-17 (delas ut senare)

3.

**Vård- och omsorgsnämndens
månadsuppföljning per 2015-06-30**

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2015-07-07

Dnr VON 2015/0024

Vård- och omsorgsnämndens månadsuppföljning per 2015-06-30

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Månadsuppföljning per 2015-06-30 och prognos per 2015-12-31 noteras.
2. Månadsuppföljning och prognos överlämnas till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Nämndens utfall för perioden uppgår till -270 016 tkr vilket motsvarar 100 % av periodbudgeten. Det ger en negativ budgetavvikelse på 217 tkr gentemot periodens budget. Bokslutsprognosen för helåret har försämrats med 1 050 tkr och uppgår nu till -1 550 tkr vilket skulle innebära en total nettokostnad på 541 150 tkr för 2015.

Bilagor

1. "Ekonomisk uppföljning per den 30 juni, Vård- och omsorgsnämnden", 2015-07-07.

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

Frida Wennermark
Controller

Ekonomisk uppföljning per den 30 juni, Vård- och omsorgsnämnden

Ekonomisk sammanställning

Driftsredovisning per slag (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN - JUN			
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall 2014	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Verksamhetens intäkter								
Avgifter	24 235	23 835	-400	23 533	12 117	10 863	-1 254	90%
Övriga intäkter	46 065	44 705	-1 360	47 553	23 033	22 299	-734	97%
Summa intäkter	70 300	68 540	-1 760	71 085	35 150	33 162	-1 988	94%
Verksamhetens kostnader								
Personalkostnader	-27 011	-27 311	-300	-23 626	-13 505	-13 423	82	99%
Lokal kostnader	-39 950	-39 480	470	-39 057	-19 976	-19 869	107	99%
Kapitalkostnader	-907	-907	0	-893	-453	-438	15	97%
Köp av verksamhet	-509 054	-510 264	-1 210	-491 651	-254 528	-253 004	1 524	99%
Övriga kostnader	-32 978	-31 728	1 250	-35 225	-16 487	-16 444	43	100%
Summa kostnader	-609 900	-609 690	210	-590 454	-304 949	-303 178	1 771	99%
Verksamhetens nettokostnad	-539 600	-541 150	-1 550	-519 369	-269 799	-270 016	-217	100%

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN - JUN			
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall 2014	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Nämnd och ledningsstab	-31 979	-32 279	-300	-29 220	-15 987	-16 172	-185	101%
Särskilt boende	-135 204	-133 604	1 600	-121 015	-67 602	-63 931	3 671	95%
Korttidsplatser äldreomsorg	-32 441	-34 641	-2 200	-38 648	-16 220	-20 230	-4 010	125%
Hemtjänst	-93 687	-92 187	1 500	-90 984	-46 844	-47 630	-786	102%
Övrig äldreomsorg	-12 308	-11 808	500	-8 756	-6 155	-4 953	1 202	80%
Korttids LSS	-21 769	-21 669	100	-20 863	-10 885	-10 660	225	98%
LSS-boende	-100 522	-103 022	-2 500	-96 221	-50 261	-50 752	-491	101%
Daglig verksamhet LSS	-31 413	-30 113	1 300	-29 514	-15 706	-14 943	763	95%
Övrig LSS-verksamhet	-7 292	-7 042	250	-7 585	-3 646	-3 513	133	96%
Vård psyk funktionshindrade	-18 641	-19 141	-500	-19 945	-9 320	-9 232	88	99%
Övrig omsorg psyk funk hindr	-17 342	-20 542	-3 200	-19 835	-8 671	-10 311	-1 640	119%
Personlig assistans LSS	-12 339	-11 239	1 100	-12 047	-6 170	-5 675	495	92%
Personlig assistans SFB	-23 125	-22 325	800	-23 346	-11 563	-11 243	320	97%
Personligt Ombud	-1 538	-1 538	0	-1 390	-769	-771	-2	100%
Verksamhetens nettokostnad	-539 600	-541 150	-1 550	-519 369	-269 799	-270 016	-217	100%

Sammanfattning

Nämndens utfall för perioden uppgår till -270 016 tkr vilket motsvarar 100 % av periodbudgeten. Det ger en negativ budgetavvikelse på 217 tkr gentemot periodens budget. Bokslutsprognosen för helåret har försämrats med 1 050 tkr och uppgår nu till -1 550 tkr vilket skulle innebära en total nettokostnad på 541 150 tkr för 2015.

Kommentarer till utfall

Nämndens resultat för första halvåret visar ett underskott på drygt 200 tkr. Nettoavvikelsen har därmed försämrats med 1 mnkr sedan maj månad. Intäkterna är nästan 2 mnkr lägre än budgeterat samtidigt som kostnaderna är 1,8 mnkr lägre. Utfallet per juni för centrala poster har ökat underskottet ytterligare något och uppgår nu till -300 tkr och förklaras fortfarande av högre kostnader för arvoden än budgeterat.

Den totala budgetavvikelsen för äldreomsorg (exklusive trygghetslarm) är nästan -900 tkr per juni månad. Särskilt boende har en positiv avvikelse gentemot budget på 3,7 mnkr samtidigt som det finns negativa avvikelser för korttidsplatser (4 mnkr) och hemtjänst (0,8 mnkr). Avvikelserna bör dock närma sig budget under hösten eftersom cirka 20 personer under perioden maj-juni flyttat in i det nya särskilda boendet, Muskötvägen 25 och volymerna på korttidsplatser och hemtjänst väntas nu minska avsevärt. Vidare finns en större positiv budgetavvikelse för trygghetslarm på nästan 1 mnkr för perioden och detta är främst på grund av att Produktionsstyrelsen ännu inte fullt ut redovisat och fått ersättning för de kostnader de haft i samband med implementeringen av de nya digitala trygghetslarmen. Detta kommer dock att regleras senast till delårsbokslutet per augusti.

Inom LSS-verksamheterna har inte resultatet förändrats i någon större utsträckning utan uppgår nu till 600 tkr bättre än budget. Boende inom LSS har per juni ett underskott på totalt 500 tkr till följd av fler externa placeringar för vuxna. För daglig verksamhet är överskottet kvar på drygt 750 tkr. Inte heller resultatet för psykiatriverksamheterna avviker särskilt mycket sedan föregående månad utan uppgår nu till -1 550 tkr. Dagverksamhet för personer med funktionsnedsättning fortsätter dock att ackumulera ett större underskott och detta har ökat med 260 tkr sedan maj månad och motsvarar därmed i princip hela underskottet psykiatriverksamheterna. Under det första halvåret i år minskade nämndens kostnader för personlig assistans och är drygt 800 tkr lägre än budgeterat för samma period. Det har skett stora volymminskningar i dessa verksamheter och där personlig assistans enligt SFB minskat från 73 till 69 personer och personlig assistans enligt LSS nu ges till 18 personer jämfört med 21 i januari.

Kommentarer till bokslutsprognos

Bokslutsprognosen för helåret väntas uppgå till -541 150 tkr vilket ger en negativ budgetavvikelse på 1,55 mnkr. Det här innebär att prognosen försämrats med 1 050 tkr sedan maj månad.

En sänkning av prognosen med 300 tkr för nämndskostnader var nödvändig då utbetalningarna av arvoden varit högre än budgeterat under våren och kommer troligen även vara något högre än budget per månad mellan augusti och december.

Tidigare under året har prognoserna för volymer inom äldreomsorgen varit relativt avvaktande på grund av osäkerheten kring volymförändringar mellan de olika insatserna innan öppnandet av Muskötvägen 25. En övergripande analys har nu gjorts för att konstatera utvecklingen hitintills och det kan då konstateras att vissa prognosförändringar var nödvändiga. De budgeterade volymerna för externa korttidsplatser på 3 981 dygn (motsvarande ca 11 helårsplatser) har i skrivande stund redan förbrukats. Till följd av detta har prognosen för korttidsplatser reviderats ned med 3,5 mnkr till att förväntas ge en negativ nettoavvikelse för externa korttidsplatser på 2,6

mnkr. Den totala prognostiserade avvikelsen uppgår dock till 400 tkr lägre på grund av den åtgärd kring att försöka förkorta vårdtiderna som presenterades i åtgärdsplanen och som kommer att utvärderas längre fram.

För särskilt boende har dock helårsprognosen samtidigt förbättrats med 2,45 mnkr till 1,6 mnkr. Volymerna har varit betydligt lägre än förväntat och väntas bli motsvarande cirka 6 helårsplatser färre i år än budgeterat. Detta skulle ge en positiv avvikelse för köp av verksamhet motsvarande 4,4 mnkr. Samtidigt skulle dock intäkterna i form av sociala avgifter samt bostadshyresintäkter blir totalt 1,15 mnkr lägre än budgeterat. Övriga prognosförändringar för verksamheten ligger kvar som tidigare. Osäkerheten kring volymutvecklingen inom insatserna bedöms fortfarande som stor och det är inte omöjligt att prognoserna kommer att behöva revideras i samband med delårsbokslutet till exempel. Sammantaget uppgår den förändrade prognosen för äldreomsorg till -1 050 tkr, vilket är detsamma som hela förändringen för nämnden trots att några övriga justeringar har gjorts.

Ytterligare en förändring som skett i prognosen sedan maj månad avser korttidstillsyn. Från höstterminen 2015 kommer antalet barn att öka med tre barn på Enigma och ett barn i egen regi vilket leder till ökade kostnader för andra halvåret med 420 tkr. Visst utrymme fanns dock i budget på grund av tidigare avslutade placeringar men prognosen måste dock försämrats med 180 tkr till följd av detta. Samtidigt planeras en ny verksamhet för barn likande Halo starta i egen regi augusti månad vilket på sikt kan leda till betydligt lägre kostnader på grund av färre externa platser men som i år beräknas kosta drygt 200 tkr på grund av de nya barn som kan tillkomma.

Helårsprognosen för HVB-boende inom psykiatrin har försämrats med 400 tkr på grund av att Vård- och omsorgsnämnden tagit över hela betalansvaret (som tidigare delades med Socialnämnden) för en placering som väntas pågå resten av året.

Slutligen har en kraftigt förbättrad prognos lagts för personlig assistans enligt LSS. Två personer avslutade sin assistans i juni månad och ett par personer har färre timmar vilket totalt väntas leda till en positiv budgetavvikelse för helåret uppgående till 1,1 mnkr.

Nyckeltal

Nyckeltal äldreomsorg	Budget 2015	Prognos 2015	Utfall 2014
Särskilt boende, årsplatser	227	221	206
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 806	1 799	1 766
Korttidsplatser, antal dygn	14 931	15 922	19 117
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 164	2 203	2 083
Utskrivningsklara, antal dygn	114	114	114
Utskrivningsklara, snittkostnad/dygn	2 904	2 904	2 842
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	244 217	240 205	241 806
- varav extern regi	49 %	55 %	49 %
Hemtjänst, antal kunder	522	534	518
Hemtjänst, pris/utförd timme	384	387	376

Nyckeltal funktionshinder	Budget 2015	Prognos 2015	Utfall 2014
Boende, antal vuxna egen regi	103	105	102
Boende, antal vuxna extern regi	27	29	24
Boende, antal barn	11	11	13
Daglig verksamhet enl. LSS, antal personer	191	170	187
Korttidsvistelse, antal dygn	5 189	5 189	5 405
Korttidstillsyn, antal barn	31	33	31
Hem för vård och boende (HVB), antal dygn	9 580	9 451	10 293
Hem för vård och boende (HVB), snittkostnad/dygn	2 151	2 170	2 135
Boendestöd, antal personer	128	133	124
Boendestöd, antal timmar	14 761	15 542	14 331
Sysselsättning enl. SoL, antal pass	6 468	5 797	6 468
Personlig assistans LSS, antal personer	20	19	21
Personlig assistans SFB, antal personer	73	70	75

5.

**Information om Datainspektionens
beslut i tillsynsärende**

(Beslut bifogas för kännedom)

Vård- och omsorgsnämnden
Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) - samkörning av personuppgifter för gemensam verksamhetsuppföljning

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar att Vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun har

1. behandlat personuppgifter i strid med 6 § och 7 § lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, genom att samköra personuppgifter med uppgifter som har samlats in från Hälso- och sjukvårdsnämnden i Stockholms läns landsting, och
2. underlåtit att teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal med Nordic Health Group i strid med 30 § personuppgiftslagen.

Datainspektionen konstaterar att kommunens behandling av personuppgifter är avslutad och att samtliga personuppgifter som har behandlats är raderade varför inga ytterligare åtgärder vidtas.

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har mottagit ett klagomål rörande en behandling av personuppgifter som har genomförts av Vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun (kommunen) och Hälso- och sjukvårdsnämnden i Stockholms läns landsting (landstinget). Mot bakgrund av det inkomna klagomålet beslutade Datainspektionen att inleda tillsyn mot kommunen och mot landstinget (beslut dnr 643-2015, bilaga 1).

Bakgrund

Den behandling av personuppgifter som har varit föremål för Datainspektionens granskning genomfördes av kommunen och landstinget som ett led i en nationell satsning på att intensifiera samverkan mellan kommuner och landsting. Syftet med det aktuella projektet var att analysera förutsättningar för ersättningsmodeller som stimulerar till helhetsansvar för vård och omsorg om äldre.

Personuppgiftsbehandlingen som låg till grund för kommunens och landstingets gemensamma verksamhetsuppföljning kan kortfattat beskrivas enligt följande. Kommunen har sammanställt ett dataset genom att göra ett uttag av personuppgifter, bland annat personnummer, ur sin databas ProCapita. Landstinget har gjort ett liknande uttag av personuppgifter ur sin VAL-databas och sammanställt ett eget dataset. För att möjliggöra en samkörning av de båda dataseten har de personnummer som kommunen samlat in från ProCapita kodats med samma hashalgoritm och salt som landstinget använder på personnummer som lagras i VAL-databasen. Därefter har samtliga redan kodade personnummer i de båda dataseten kodats en andra gång som en säkerhetshöjande åtgärd. Urvalet av uppgifter och kodningen av personnummer har utförts av personuppgiftsbiträdet Tieto som också sköter driften av såväl kommunens databas ProCapita som landstingets VAL-databas. När kodningen skett har de båda dataseten överlämnats till personuppgiftsbiträdet Nordic Health Group (NHG) för fortsatt bearbetning och analys av uppgifterna.

Syftet med Datainspektionens granskning är att kontrollera om det finns legala förutsättningar, enligt rådande lagstiftning, för kommuner och landsting att göra gemensamma verksamhetsuppföljningar som innefattar samkörning av personuppgifter. Datainspektionens beslut utgår ifrån den information som kommunen, muntligen och skriftligen, har lämnat i ärendet.

Det kan noteras att kommunens uppgifter om hur behandlingen av personuppgifter har utförts skiljer sig i vissa avseenden från den information som landstinget har lämnat.

Kommunens inställning

Kommunen har uppgett i huvudsak följande.

Personuppgiftsansvar

Kommunen anser sig vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som har utförts av Tieto och NHG på uppdrag av kommunen. Vid tiden för den aktuella personuppgiftsbehandlingen var kommunens inställning att de uppgifter som NHG behandlade inte utgjorde personuppgifter och att personuppgiftslagen inte var tillämplig. Kommunen tecknade därför inget personuppgiftsbiträdesavtal med NHG. I yttrande daterat den 20 april 2015 har kommunen ändrat uppfattning och menar att de uppgifter som överlämnades till NHG var personuppgifter (kommundata).

Behandlingen av personuppgifterna

De personuppgifter som hämtades från ProCapita avsåg beslut om olika insatser inom socialtjänsten exempelvis hemtjänst, särskilt boende, delegerad hemsjukvård m.m. Uppgifterna som användes ur varje beslut var information om insatsernas startdatum, slutdatum, beslutsdatum, antal timmar, typ av insats, personnummer samt kön och ålder.

Lagstöd för behandlingen av personuppgifter

Kommunens ursprungliga insamling av personuppgifter har skett i samband med beslut om insatserna och regleras av lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. Enligt kommunens uppfattning innebär uttaget av uppgifterna ur ProCapita att ett nytt register har upprättats. Kommunen menar att behandlingen av personuppgifter i det nya registret regleras av bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Säkerheten för personuppgifter

För att kunna samköra kommunens och landstingets uppgifter kodades personnumren från kommunens uttag med samma hashalgoritm och salt som landstinget använder för att koda personnummer i sin VAL-databas. Därefter kodades personnumren ytterligare en gång med en ny hashalgoritm och ett salt. Övriga uppgifter som omfattades av kommunens urval överlämnades till

personuppgiftsbiträdet NHG i läsbart format. När NHG slutfört sitt uppdrag destruerades samtliga personuppgifter.

Skäl för beslutet

Tillämplig lag

Lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten är tillämplig vid behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, se 1 §. Lagen har kompletterats med förordningen (2001:637) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. I förordningen finns mer detaljerade bestämmelser om hur kommunala myndigheter får behandla personuppgifter inom socialtjänsten. (Lagen och förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten refereras härfter som "lagen" och "förordningen" om inget annat anges).

Enligt 4 § lagen gäller personuppgiftslagen vid behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller annars av 2 § personuppgiftslagen.

Skälen för Datainspektionens bedömning är följande

Datainspektionen konstaterar att det i första hand är lagen och förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten som är tillämpliga på den behandling av personuppgifter som kommunen har utfört. Det är denna lagstiftning som anger de yttersta ramarna för hur det är tillåtet att samla in och fortsatt behandla personuppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområde.

Personuppgifter, personuppgiftsansvar och personuppgiftsbiträde

Kommunen har anfört att de uppgifter som har behandlats är personuppgifter och att kommunen var personuppgiftsansvarig för all behandling av personuppgifter som har utförts av Tieto och NHG på uppdrag av kommunen. Landstinget har istället anfört (se bilaga 1) att kommunen lämnade ut sitt dataset med personuppgifter till landstinget och att landstinget var ensamt personuppgiftsansvarig för den samkörning av personuppgifter som utfördes av NHG.

Enligt 11 § förordningen är en kommunal myndighet personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter inom socialtjänsten som myndigheten utför. Bestämmelser om personuppgiftsansvar finns också i 3 § personuppgiftslagen vari anges att personuppgiftsansvarig är den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Enligt 30 § personuppgiftslagen får ett personuppgiftsbiträde och den eller de personer som arbetar under bitrådets eller den personuppgiftsansvariges ledning behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige. Enligt andra stycket i bestämmelsen ska det finnas ett skriftligt avtal om personuppgiftsbitrådets behandling av personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.

Skälen för Datainspektionens bedömning är följande

Datainspektionen instämmer i kommunens bedömning att de uppgifter som har behandlats utgör personuppgifter.

Mot bakgrund av att kommunen och landstinget lämnat olika information om vilken aktör som var personuppgiftsansvarig för NHG:s samkörning och att behandlingen av personuppgifter är avslutad saknar Datainspektionen nödvändiga förutsättningar för att bedöma frågan om personuppgiftsansvarets fördelning. Utgångspunkten i detta beslut är därför att kommunen i vart fall tillsammans med landstinget var personuppgiftsansvarig för NHG:s samkörning av personuppgifter.

Datainspektionen konstaterar att kommunen, i strid med 30 § andra stycket personuppgiftslagen, har underlåtit att teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal med biträdet NHG.

Tillåtet ändamål för behandlingen av personuppgifter

Mot bakgrund av att kommunen antas vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som har utförts av biträdet NHG måste kommunen anses ha samlat in och behandlat även landstingets urval av personuppgifter ur VAL-databasen. För att kommunen ska ha lagliga förutsättningar att samla in uppgifter från landstinget och samköra dessa med egna uppgifter får behandlingen inte vara oförenlig med lagen och förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

I lagens 6 § fastställs de yttersta ramarna för när behandling av personuppgifter är tillåten. Enligt lydelsen får personuppgifter behandlas bara om behandlingen är nödvändig för att arbetsuppgifter inom socialtjänsten ska kunna utföras. I 12 § förordningen finns en detaljerad uppräkningslista över vilka ändamål kommunen får behandla personuppgifter dvs. för vilka arbetsuppgifter behandling av personuppgifter är nödvändig. Exempelvis får, enligt 12 § punkten 10 förordningen, en kommunal myndighet behandla personuppgifter för tillsyn, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och administration av verksamheten.

Vilka personuppgifter som får behandlas inom socialtjänsten regleras av 7 § lagen. Uppgifter som är tillåtna för socialtjänsten att behandla, enligt 7 § punkterna 1 och 2, är bland annat person- och samordningsnummer och känsliga personuppgifter enligt 13 § personuppgiftslagen. Av 7 § andra stycket lagen framgår att personuppgifterna som räknas upp i första stycket får behandlas endast om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för verksamheten.

Vad som avses med socialtjänstverksamhet framgår av 2 § lagen. Av uppräkningslistan i 2 § första stycket följer bland annat att med socialtjänst avses verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst och verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade (punkterna 1 och 5). Av 2 § andra stycket framgår att med socialtjänst avses även tillsyn, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och administration av den verksamhet som avses i första stycket punkterna 1-9.

Av förarbetena till lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten (prop. 2000/01:80 s. 136) anges, i förhållande till lagens 2 §, att den nämnda uppräkningslistan över verksamheter m.m. som innefattas i begreppet socialtjänst är uttömmande.

Kommunen har anfört att den aktuella behandlingen av personuppgifter innebär att ett nytt register har upprättats och att detta regleras av bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Skälen för Datainspektionens bedömning är följande

Datainspektionen konstaterar att kommunens insamling av personuppgifter från landstinget och samkörning med uppgifter från sin egen socialtjänstverksamhet inte är förenlig med 6 och 7 §§ lagen om behandling

av personuppgifter inom socialtjänsten. Behandlingen av personuppgifter har inte varit nödvändig för att kommunens ska kunna utföra arbetsuppgifter inom socialtjänsten och personuppgifterna som har samlats in från landstinget var inte nödvändiga för kommunens verksamhet.

Kommunen får behandla personuppgifter bara om behandlingen är nödvändig för att arbetsuppgifter inom socialtjänsten ska kunna utföras. Vad som omfattas av begreppet "arbetsuppgifter inom socialtjänsten" får tolkas bland annat utifrån uppräknningen av tillåtna ändamål för behandling i 12 § förordningen. För att kommunen ska få behandla personuppgifter för ett tillåtet ändamål måste uppgifterna som kommunen vill behandla antingen ha lämnats i ett ärende eller vara nödvändiga för verksamheten.

Kommunens samkörning av egna personuppgifter och uppgifter som har inhämtats från landstinget omfattas inte av något av de tillåtna ändamålen i 6 § lagen och 12 § förordningen. De angivna bestämmelserna inbegriper enbart behandling av personuppgifter som är begränsad till kommunens egen verksamhet. Bestämmelserna ger inte stöd för kommunen att samköra personuppgifter i syfte att göra en gemensam verksamhetsuppföljning med landstinget. Vidare har de uppgifter som kommunen hämtat in från landstinget inte lämnats i ett ärende och de kan inte heller anses nödvändiga för kommunens egen interna socialtjänstverksamhet. Kommunen har därmed saknat lagligt stöd för insamlingen av personuppgifter från landstinget.

För att kommunen ska kunna utföra en behandling av personuppgifter med stöd av personuppgiftslagen får den aktuella behandlingen inte vara oförenlig med kommunens primära integritetsskyddslagstiftning, dvs. lagen och förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. Eftersom kommunens insamling av personuppgifter från landstinget och efterföljande samkörning är oförenlig med bestämmelserna i lagen och förordningen är den inte heller tillåten med stöd av personuppgiftslagen.

Datainspektionens slutsats

Kommunen har via sitt personuppgiftsbiträde, NHG, behandlat personuppgifter som har sitt ursprung i en annan verksamhet. Att så har kunnat ske synes ha sin grund i att kommunen och landstinget använder sig av samma personuppgiftsbiträde, Tieto, för att sköta driften av databaserna ProCapita och VAL. Datainspektionen vill betona att ansvaret för en personuppgiftsbehandling åligger den personuppgiftsansvarige även om själva

behandlingen utförs av ett personuppgiftsbiträde. Är det frågan om att en verksamhet ska ta del av uppgifter från en annan verksamhet så måste det finnas rättsligt stöd för ett utlämnande och mottagaren måste ha stöd för sin behandling, även om denna sker hos ett personuppgiftsbiträde. Agerar flera aktörer tillsammans och är gemensamt personuppgiftsansvariga så måste på motsvarande sätt den gemensamma behandlingen vara tillåtlig hos respektive personuppgiftsansvarig.

Sammanfattningsvis konstaterar Datainspektionen att det i dagsläget saknas legala förutsättningar för kommuner och landsting att, enligt lagen och förordningen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten och personuppgiftslagen, göra gemensamma verksamhetsuppföljningar på det sätt som skett.

Övrigt

Datainspektionen är tillsynsmyndighet enligt personuppgiftslagen. Frågor som exempelvis rör sekretessreglering faller utanför inspektionens tillsynsområde. Datainspektionen vill emellertid påminna kommunen om att ett utlämnande av personuppgifter måste vara förenligt med gällande sekretesslagstiftning.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Katarina Tullstedt efter föredragning av juristen Ingela Alverfors. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även it-säkerhetsspecialisten Fredrik Ekman deltagit.

Katarina Tullstedt

Ingela Alverfors

Bilaga

1. Beslut dnr 643-2015

Kopia till:

1. Socialdepartementet, 103 33 Stockholm
2. Personuppgiftsombudet

6.

**Rapportering av ej verkställda beslut
enligt SoL och LSS per 2015-06-30 från
Vård- och omsorgsnämnden**

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2015-08-12

Dnr VON 2014/0043-739

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2015-06-30 från Vård- och omsorgsnämnden

Sammanfattning

Rapporten avser äldreomsorg enligt SoL och omsorg till personer med funktionsnedsättning enligt SoL och LSS.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Bakgrund

Kommunen har skyldighet enligt 16 kap 6 f § socialtjänstlagen (SoL) och enligt 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och revisorerna rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

Vård- och omsorgsnämnden ska även lämna statistikrapport till Kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL och 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för gynnande beslut.

Förvaltningens slutsatser

SoL

Det fanns tjugooåta ej verkställda beslut enligt SoL att rapportera den 30 juni 2015.

- Tjugofyra beslut avser särskilt boende: Tolv beslut har verkställts under andra kvartalet. Tio personer har tackat nej till erbjuden lägenhet. Sjutton personer har haft andra insatser i väntan på verkställighet. Sex personer har återtagit ansökan.
- Ett beslut avser utökning av korttidsboende/växelvård, personen har tackat nej till erbjudande.
- Ett beslut avser trygghetslarm, personen har tackat nej till erbjudande.
- Ett beslut avser dagverksamhet, personen har återtagit ansökan.
- Ett beslut avser kontaktperson, personen har återtagit ansökan.

LSS

Det fanns tjugotvå ej verkställda beslut enligt LSS att rapportera den 30 juni 2015.

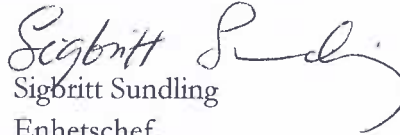
- Femton beslut avser bostad med särskild service för vuxna: Sex personer väljer att vänta tills Hanterverkaren öppnar i december, fem personer har tackat nej till erbjuden lägenhet. För övriga har ingen ledig bostad kunnat erbjudas. Två personer väntar på särskilt anpassad bostad.
- Tre beslut avser korttidsvistelse, två har valt att tacka nej till erbjudande, en väntar på utökning.

Tjänsteutlåtande

- Ett beslut avser kontaktperson: beslutet har verkställts under andra kvartalet.
- Ett beslut om ledsagarservice, beslutet har verkställts under andra kvartalet.
- Två avbrott i verkställighet av insatsen kontaktperson, svårighet att rekrytera nya kontaktpersoner som matchar den enskildes behov.

Anne Simmasgård
Socialchef

Sigbritt Sundling
Enhetschef

Expedieras

Kommunfullmäktige
Revisorerna

8.

**Vård- och omsorgsnämndens
budget 2016, plan 2017-18**

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2015-08-18

Dnr VON 2015/0048-041

Vård- och omsorgsnämndens budget 2016, plan 2017-18

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Godkänna budget för 2016 och plan för 2017-18 inklusive bilaga 1-10.
2. Begära budgetförstärkning för en generell höjning av lönenivåerna inom socialförvaltningen med 1,3 mnkr.
3. Överlämna budget för 2016 och plan för 2017-18 till Kommunstyrelsen.

Förvaltningens slutsatser

Kommunfullmäktige har fastställt Vård- och omsorgsnämndens preliminära budgetram till 559 900 tkr för år 2016. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 20 600 tkr jämfört med budget 2015. Nettoförändringen består av indexuppräknings för priser motsvarande 8,6 mnkr och kompensation för volymökningar motsvarande 14 mnkr.

Utöver ram har Vård- och omsorgsnämnden behov av budgetförstärkning för en generell höjning av lönenivåerna inom socialförvaltningen med 1,3 mnkr.

Bilagor

1. "Vård- och omsorgsnämndens budget 2016, plan 2017-18" inkl. bilaga 1-10, 2015-08-14.

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

Expedieras

Kommunstyrelsen

2015-08-14

Vård- och omsorgsnämnden

Budget 2016, Plan 2017-18

Innehållsförteckning

Ekonomisk sammanställning	3
Ansvar och uppgifter	4
Ledning och myndighetsutövning	4
Äldreomsorg	4
Omsorgen om personer med funktionsnedsättning	4
Mål och riktlinjer	5
Miljömål	9
Strategiska styrtal	9
Förändringar i förhållande till budget 2015	10
Äldreomsorg	10
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	12
Volymförändringar	14
Lokaler	14
Utveckling och förändringar - framåtblick	15
Ekonomisk riskanalys	16

Bilagor

- Bilaga 1 – Målstyrning
- Bilaga 2 – Plan för konkurrensprövning
- Bilaga 3 – Uppdaterad boendeprognos
- Bilaga 4 – Översyn av ersättning för assistans enligt LSS
- Bilaga 5 – Prestationsbaserad ersättning och anslag
- Bilaga 6 – Taxor och avgifter

Enligt KF § 4:19 2015: Uppföljning- och utvärderingsplan för Vård- och omsorgsnämnden

- Bilaga 7 a – Rutin för uppföljning av verksamhet inom Vård- och omsorgsnämnden
- Bilaga 7 b – Uppföljningsplan 2015-2018 för Vård- och omsorgsnämnden

Enligt KF § 9:21 2014: Uppdrag i budget 2015

- Bilaga 8 – Översyn av ersättningsnivåer i särskilt boende
- Bilaga 9 – Utredning av ytterligare zon nivå i hemtjänst
- Bilaga 10 – Utredning av peng inom trygghetsboende

Ordförande: Mikael Ottosson
Förvaltningschef: Anne Simmasgård

Ekonomisk sammanställning

Driftredovisning per slag tkr	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017 exkl prisutv.	Plan 2018 exkl prisutv.
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	24 235	23 868	24 368	24 868
Övriga intäkter	46 065	45 132	45 632	46 132
Summa intäkter	70 300	69 000	70 000	71 000
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-27 011	-27 516	-27 516	-27 516
Lokalkostnader	-39 950	-40 552	-40 552	-40 552
Kapitalkostnader	-907	-861	-861	-861
Köp av verksamhet	-509 054	-527 581	-542 581	-557 581
Övriga kostnader	-32 978	-32 390	-32 390	-32 390
Summa kostnader	-609 900	-628 900	-643 900	-658 900
Verksamhetens nettokostnader	-539 600	-559 900	-573 900	-587 900

Driftredovisning per verksamhet tkr	Budget 2016			
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto i %
Nämnd och Stab	-33 214	0	-33 214	6%
Särskilt boende	-185 167	35 789	-149 378	27%
Korttidsplatser äldre	-33 712	2 888	-30 824	6%
Hemtjänst	-101 936	9 812	-92 124	16%
Övrig äldreomsorg	-15 264	3 566	-11 698	2%
Korttids LSS	-20 928	984	-19 944	4%
LSS boende	-127 087	10 199	-116 888	21%
Daglig verksamhet LSS	-30 445	416	-30 029	5%
Övrig LSS	-6 851	22	-6 829	1%
Vård psykiskt funktionshindrade	-19 113	2 296	-16 817	3%
Övrig omsorg psyk funk hindr	-16 917	232	-16 685	3%
Personlig Assistans LSS	-12 024	651	-11 373	2%
Personlig Assistans SFB	-22 581	47	-22 534	4%
Personligt ombud	-3 661	2 098	-1 563	0%
Summa	-628 900	69 000	-559 900	100%

Kommunfullmäktige har fastställt Vård- och omsorgsnämndens preliminära budgetram till 559 900 tkr för år 2016. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 20 600 tkr jämfört med budget 2015. Nettoförändringen består av indexuppräkningsförändringar för priser motsvarande 8,6 mnkr och kompensation för volymökningar motsvarande 14 mnkr. Övriga justeringar beskrivs under avsnittet ”förändringar i förhållande till budget 2015”.

I Vård- och omsorgsnämndens budgetförslag är bruttoramarna för intäkter samt kostnader 4 mnkr lägre än vad fullmäktiges preliminära ramar anger och detta föreslås därför justeras. Det finns flera orsaker till detta men knappt 1 mnkr avser den förändring som sker i och med övertagandet av HSL-ansvaret inom LSS då intäkten från landstinget upphör. Cirka 750 tkr förklaras av att antalet sålda platser i särskilt boende minskat och en stor del förklaras också av att intäkterna inom äldreomsorg ej ökat i den budgeterade omfattningen under 2015. Ett statsbidrag om 300 tkr i äldreomsorg försvinner också till 2016.

Utöver ram har Vård- och omsorgsnämnden behov av budgetförstärkning för en generell höjning av lönenivåerna inom socialförvaltningen, med 1,3 mnkr.

Ansvar och uppgifter

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens ansvar när det gäller att tillgodose behoven av vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), med undantag för driften av de kommunala resultatenheter. Vård- och omsorgsnämnden är så kallad kundvals nämnd med ansvar för myndighetsutövning, beställning och finansiering av verksamheten, uppföljning av kvaliteten i verksamheten och av de utförda insatserna. Verksamheten är uppdelad i tre huvudområden: ledning och myndighetsutövning, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Ledning och myndighetsutövning

Ledningsfunktionen omfattar förvaltningsledning och administration. Myndighetsutövning handläggs av biståndsenheten.

Äldreomsorg

Verksamheten omfattar service, stöd och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder (hemtjänst) samt särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet där även hälso- och sjukvårdsinsatser ingår. Dessutom ingår uppsökande och förebyggande verksamhet samt anhörigstöd.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Omsorgen enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) omfattar bostad med särskild service för barn och ungdomar samt bostad med särskild service och daglig verksamhet för vuxna. Övriga insatser som ingår är personlig assistans, ledsagning, kontaktperson, avlösarservice, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Verksamheten omfattar dessutom stöd till personer med psykiskt funktionshinder och personligt ombudsverksamhet (PO). Anhörigstöd ingår i verksamhetsområdet.

Mål och riktlinjer

Kommunfullmäktige har beslutat om fem inriktningsmål med indikatorer och uppdragit åt nämnderna att ta fram resultatmål utifrån inriktningsmålen. Dessa redovisas i bilaga 1. Målen är framtagna i ett kommungemensamt arbete som leds av kommunstyrelseförvaltningen och som följer en fastställd mall.

Nedan beskrivs främst de verksamhetsområden där det föreslås ske förändringar under budgetåret.

Tillgång till särskilt boende och korttidsplatser för äldre

Under 2015 har det första särskilda boendet med avtal enligt LOV (Lagen om valfrihetssystem) öppnat. Detta har inneburit att den enskilde nu har en rejäl möjlighet att välja boende samt att beslut om särskilt boende för äldre har kunnat verkställas inom rimlig tid. Ytterligare ett särskilt boende planeras öppna under 2016, och ett under 2018. Osäkra faktorer vid planering av antalet lägenheter inom särskilt boende är tillgången eftersom de enskilt drivna boendena inte är garanterade till enbart Österåkers kommun samt osäkerhet kring vad som påverkar den enskildas val (t ex hyra, inriktning, geografisk placering). Bedömningen är att antalet lägenheter ska motsvara behovet.

Det beräknas finnas ett kvarstående behov av korttidsplatser. En möjlighet som undersöks är att omvandla lägenheter för permanent boende vid Enebacken till korttidsplatser. Detta är en process som tar cirka ett halvår att genomföra. HSB omsorg, som driver Enebacken, är positiva till omställningen. Enebacken skulle då kunna erbjuda hela kedjan av dagverksamhet, korttidsplatser och permanent särskilt boende för personer med demenssjukdom. Behovet av köpta externa korttidsplatser utanför kommunen skulle minska och den enskilde skulle få närmare till sina anhöriga. Denna omställning kan komma att påverka framtiden för Alceahusets korttidsboende.

Hysesavtalet för Enebacken sträcker sig till år 2021. Senast tre år innan behöver beslut fattas om förlängning.

Solskiftets särskilda boende har idag inriktning på enbart somatiskt sjuka. Produktionsförvaltningen önskar omvandla en enhet om tolv lägenheter till inriktning för personer med demenssjukdom. Detta skulle medföra att samtliga boenden som nu finns inom valfrihetssystemet kan erbjuda omsorg både till de med och utan demenssjukdom, något som förstärker medborgarens valfrihet.

Förändrat huvudmannaskap

Den 1 oktober 2015 tar kommunerna i Stockholms län över hälso- och sjukvårdsansvaret i LSS-bostäder samt i dagliga verksamheter. Samtidigt sker en skatteväxling. Vård- och omsorgsnämnden har fått utökad ram för denna kostnad enligt en nivå som Stockholms läns landsting och kommunförbundet i Stockholms län har beräknat baserat på en schablonisering av länets samtliga kostnader. Ersättningen till utförarna som berörs höjs i nivå med denna beräkning. Det är dock oklart vad det verkliga behovet för kommunens medborgare i de aktuella verksamheterna verkligen kommer att kosta. Utfallet av förändringen kommer att följas upp i samverkan med utförarna.

Välfärdsteknologi

Trygghetslarmen har digitaliserats under 2015. Nästa steg är att införa nyckelfria lås inom hemtjänst. Syftet är att öka säkerheten för den enskilda samt begränsa administration och restid. Kostnaden för att införa nyckelfria lås finansieras genom att hemtjänstersättningen justeras för att reglera minskad kringtid (restid). En viss kostnad för investering och övergången kommer att uppstå.

Både för den enskilde och larpersonalen är trygghet och personkännedom viktigt. Därför kommer varje utförare av hemtjänst att få åtgärda larmen för sina kunder. Samtliga utförare är positiva till förändringen och tillägg i avtalen kommer att utformas under hösten. Produktionsstyrelsen kommer i fortsättningen att hantera larmen ute på öarna samt på nattetid mellan 22:30-07:00 för samtliga kunder. Denna förändring ökar möjligheten för den enskilde som enbart har trygghetslarm, att kunna välja utförare.

Planerat steg därefter är att inom hemtjänsten pröva bildtelefonkommunikation. Detta skulle kunna ersätta vissa tillsyns- och påminnelsebesök och också innebära en större flexibilitet för hemtjänstutförarna och den enskilde.

Digitalisering föreslås bli Vård- och omsorgsnämndens fokusområde för 2016. Detta innebär att uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde ska fokusera på hur utförarna arbetar med möjligheter som ges via digitalisering, samt hur nämndens egen personal använder digitala hjälpmedel i sitt arbete. Kompetensutveckling inom området kommer förhoppningsvis att kunna genomföras genom deltagande i DigIT, ett kommande ESF-projekt som har Stockholms stad som projektägare och Österåkers kommun som en av 15 deltagande kommuner.

De extra medel (1 mnkr) som Vård- och omsorgsnämnden har till förfogande för att stimulera sociala aktiviteter i särskilt boende för äldre kan till viss del sökas för åtgärder som fokuserar på digitalisering. Detta för att utförarna ska ha en möjlighet att använda nya tekniska lösningar för att förbättra kvaliteten i omsorgen.

Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att administrera och följa upp satsningen på ökad bemanning inom äldreomsorgen under 2015-2018. För 1 juli – 31 december 2015 ska 995 000 tkr fördelas till kommunerna, Österåkers kommun får 3 111 tkr i stimulansmedel.

Syftet med satsningen är att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde inom äldreomsorgen genom ökad bemanning. Stimulansmedlen får endast användas till personalkostnader för personal som utför stöd och omvårdnad i den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre och endast för personalkategorier som arbetar nära de äldre. Satsningen kan omfatta både hemtjänst och särskilt boende. Kommunen ska redovisa förbrukade medel i personalkategorier, årsarbetskrafter och uppdelat på kön. Medel som ej använts under perioden ska återbetalas. Förvaltningen avser att snarast, i dialog med utförarna och de fackliga organisationerna, arbeta fram ett förslag på hur stimulansmedlen ska fördelas.

Handläggning enligt ÄBIC

Äldres behov i centrum, ÄBIC, är en nationell modell som utvecklats för att skapa förutsättningar för strukturerad vård- och omsorgsdokumentation. ÄBIC bidrar till ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt, ett gemensamt språk och strukturerad dokumentation. Modellen ska öka fokus på de behovsområden där kunder upplever sig ha behov av stöd. Behovet tydliggörs och mål formuleras tillsammans med kunden. Kundens inflytande över sitt stöd ska därmed öka. Biståndsenheten arbetar med att införa modellen för handläggning av ansökningar enligt socialtjänstlagen, en process i flera steg som sträcker sig över år 2015/2016.

Anhörigstöd

Från 2015 görs en extra satsning på anhörigstöd inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde. Satsningen kommer att medföra fler aktiviteter riktade till anhöriga, t ex utbildnings- och rekreationsaktiviteter, delvis i samarbete med Fyren. Bättre information ska tas fram om kommunens anhörigstöd som helhet för att ge medborgaren en uppfattning om vilka olika former det finns. Detta gäller också biståndsbedömda insatser som beviljas en närstående men som även utgör anhörigstöd för t ex en maka eller ett barn.

Vardagsstöd till barn med funktionsnedsättning

Barn med funktionsnedsättning som inte tillhör LSS personkrets kan ha behov av stöd på grund av sin funktionsnedsättning. Detta ansvar finns inte tydligt fördelat inom organisationen. Socialnämnden har ansvar för stöd som uppkommer på grund av bristande föräldraförmåga eller kriminalitet eller missbruk hos barnet. Men stöd för att vardagen ska fungera bättre för barnet och dennes familj saknas i ett tidigare skede.

En fortsatt dialog mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden behöver genomföras kring vilket stöd som ska ges, vilka insatser som bör finnas, och på vilken nivå stödet ska ges.

Dialog med medborgarna

För att få bättre kännedom om medborgarnas önskemål och behov samt att förbättra informationen till kommuninvånare, ska dialogen med medborgarna utökas. Politiker och tjänstemän ska regelbundet finnas på Fyren, en mötesplats för äldre. Detta kan exempelvis ske genom deltagande som månadens gäst. Även forum som Seniorernas dag, den nationella anhörigveckan och medborgardialoger ska användas. Förvaltningen ska vara aktiv vad gäller att söka upp tillfällen och organisera dem. Dialogerna kommer att dokumenteras dels för att kommunicera till samtliga intresserade kommuninvånare och dels för att sammanfatta det som har framkommit som underlag för Vård- och omsorgsnämndens mål- och utvecklingsarbete.

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är idag uppmärksammat på många olika plan i samhället. I oktober 2014, då Socialstyrelsens nya föreskrifter inom området trädde i kraft, ökade kraven på nämnden och vad som förväntas gällande arbetet med våld i nära relationer. I syfte att bli mer tydlig och öka kvaliteten arbetar förvaltningen med att successivt ta fram gemensamma rutiner utifrån Socialstyrelsens riktlinjer. Samtidigt fortsätter personalen, i samarbete med länsstyrelsen, att utbilda sig och implementera metodstödspaketet FREDA för att lättare identifiera och utreda våld. Detta är ett arbete som förväntas pågå under flera år.

Personalsituationen

Personalsituationen inom socialtjänsten är ansträngd. Under de senaste åren har arbetet med attraktiv kommun – attraktiv arbetsplats intensifierats. Ökade krav på verksamheten medför ökade bemanningsbehov.

En stor lönesatsning med lönetrappa och engångssatsning genomfördes i början av 2015 för myndighetsutövande bistånds- och LSS-handläggare. Det har dock visat sig att lönenivåerna är relativt låga på socialförvaltningen både i jämförelse med andra förvaltningar inom kommunen och med andra kommuner. Detta medför att det är svårt att konkurrera om personal. Därför föreslås en generell höjning av lönenivåerna inom förvaltningen. Satsningen inom Vård- och omsorgsnämnden beräknas kosta ca 1,3 mnkr och kan inte finansieras inom budgetramen varför en budgetförstärkning behövs.

Arbetet med att förbättra personalsituationen och arbetsmiljön är högt prioriterat även framöver.

Miljömål

Under 2015 kommer nya miljömål att tas fram centralt i kommunen, socialförvaltningen deltar i det arbetet. Tills vidare ska nämnderna relatera till de 16 miljömål som finns på nationell nivå. Dessa handlar till stor del om att undvika negativ klimatpåverkan och fokuserar på hållbar samhällsplanering och minskade utsläpp. Konkreta åtgärder som Vård- och omsorgsnämnden kan genomföra inom ramen för sitt kompetensområde och uppdrag är att möjliggöra videokonferens via länk vid vårdplaneringar och andra möten.

Strategiska styrtalet

Övergripande	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan * 2017	Plan * 2018
Antal anställda	44	42	42	42	42	42

Äldreomsorg	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan * 2017	Plan * 2018
Särskilt boende, årsplatser	206	227	221	225	240	255
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 766	1 806	1 799	1 981	1 981	1 981
Korttidsplatser, antal dygn	19 117	14 931	15 922	14 054	14 335	14 622
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 083	2 164	2 203	2 141	2 141	2 141
Utskrivningsklara, antal dygn	114	114	114	80	80	80
Utskrivningsklara, snittkostnad/dygn	2 842	2 904	2 904	4 229	4 229	4 229
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	241 806	244 217	240 205	225 522	230 032	234 633
- varav extern regi	49%	49%	55%	57%	57%	57%
Hemtjänst, antal kunder	518	522	534	501	511	521
Hemtjänst, pris/utförd timme	376	384	387	400	400	400

Funktionshinder	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan * 2017	Plan * 2018
Boende, antal vuxna egen regi	102	103	105	103	103	103
Boende, antal vuxna extern regi	24	27	29	36	36	36
Boende, antal barn	13	11	11	10	10	10
Daglig verks enl. LSS, antal personer	187	191	170	169	169	169
Korttidsvistelse, antal dygn	5 405	5 189	5 159	4 236	4 236	4 236
Korttidstillsyn, antal barn	31	31	33	40	40	40
Hem för vård & boende (HVB), antal dygn	10 293	9 580	9 451	8 052	8 052	8 052
HVB, snittkostnad/dygn	2 135	2 151	2 170	2 288	2 288	2 288
Boendestöd, antal personer	124	128	133	129	129	129
Boendestöd, antal timmar	14 331	14 761	15 542	14 620	14 620	14 620
Sysselsättning enl. SoL, antal pass	6 468	6 468	5 797	5 961	5 961	5 961
Personlig assistans LSS, antal personer	21	20	19	17	17	17
Personlig assistans SFB, antal personer	75	73	70	68	68	68

* exkl prisutveckling

Förändringar i förhållande till budget 2015

Vård- och omsorgsnämndens budget för 2016 har sedan föregående år utökats med 20,6 mnkr enligt Kommunfullmäktiges preliminära ramar. Utöver de 8,6 mnkr för indexuppräknning av nettokostnader och 14 mnkr för förväntade volymökningar har en del övriga justeringar gjorts. Först och främst har ett effektiviseringskrav uppgående till 5 mnkr tillkommit som tagits hänsyn till i detta budgetförslag som nämnden lämnar.

Vård- och omsorgsnämnden har de senaste åren haft en stram budget som överstigits under flera år, främst till följd av större volymökningar än förväntat, och detta effektiviseringskrav har därför lett till att nämnden kommer att vidta ytterligare åtgärder, främst inom hemtjänst, för att nå en budget i enlighet med de preliminära ramarna. Under 2016 inträffar också skottdagen vilket ger nämnden extra kostnader för köp av verksamhet på omkring 1 mnkr men som ej ersatts i budgetramen från fullmäktige.

I ramen ingår en generell prisökning för de prestationsbaserade ersättningarna med 2 % men här har nämnden föreslagit en del förändringar som avviker från detta. Det handlar om ersättningen inom hemtjänsten och inom särskilt boende och beskrivs mer i bilagorna. Hyresnivåerna väntas vara oförändrade så ingen förändring av dessa har skett i fullmäktiges ramar.

I samband med att ansvaret för hälso- och sjukvård inom LSS övergår till kommunerna från och med 1 oktober 2015 och skatteväxling sker så har budgeten också justerats i enlighet med detta inför 2016. Kostnaderna kommer att öka med 3 mnkr samtidigt som intäkten från landstinget på 1 mnkr upphör.

Under år 2016 kommer i princip samtliga biståndsenhetens datorer behöva bytas ut då de är uttjänta och på grund av att IT-enheten inte underhåller datorer som är mer än tre år gamla. Detta beräknas kosta omkring 300 tkr och har avsatts i budgeten.

Äldreomsorg

Antalet äldre ökar fortfarande i Österåkers kommun. Mellan 2015 och 2016 beräknas antalet äldre mellan 65-79 år stiga med 1,5 % och antalet äldre som är 80 år eller äldre väntas öka med 5,7 %. Det ställer naturligtvis höga krav på effektivisering för att hålla nere kostnaderna i kombination med bibehållen kvalitet. Något som underlättat detta är att ytterligare platser i särskilt boende tillkommit under 2015 vilket möjliggjort kostnadsminskningar för dyra, externa korttidsplaceringar. I budget 2016 väntas antalet permanenta platser i särskilt boende uppgå till 225 varav 57 externa.

Kostnaderna har i budget beräknats öka med 11,6 mnkr jämfört med föregående års budget. Snittkostnaden per dygn väntas stiga markant till följd av större andel i extern verksamhet.

Intäkterna inom särskilt boende är totalt sett i princip oförändrade trots stora volymökningar. Intäkter för momskompensation samt sociala avgifter väntas öka med cirka 1,5 mnkr, varav 300 tkr beror på höjt tak inom maxtaxan. Samtidigt har budgeten justerats ned med 750 tkr för högt budgeterade bostadshyresintäkter redan 2015. Sedan länsöverenskommelsen inom särskilt boende togs bort under 2013 har antalet sålda platser till andra kommuner minskat. I budget 2015 fanns två platser budgeterade men då endast en finns kvar nu så har budget 2016 minskats med 760 tkr för dessa intäkter. Detta påverkar dock kostnaderna positivt med motsvarande.

Till år 2016 föreslås den prestationsbaserade ersättningen inom särskilt boende att förändras i syfte att jämna ut differensen mellan dagens två ersättningsnivåer för vård och omsorg samt vård och omsorg med demensinriktning. Förändringen kommer sannolikt ske stegvis och har gjorts utifrån förutsättningen att detta ska vara kostnadsneutralt för Vård- och omsorgsnämnden. Förslaget innebär att ersättningen för demensinriktningen fryses samtidigt som vård- och omsorgsersättningen höjs med ytterligare 2,8 procentenheter utöver index. Detta skulle jämna ut skillnaden från 300 till 200 kr per dygn och plats. Ärendet finns beskrivet i bilaga 8.

Budgeten för korttidsplatser minskas med 2,1 mnkr och motsvarar 2,4 helårsplatser jämfört med budget 2015. Den verkliga minskningen är dock större då prognosen för 2015 pekar på betydligt fler. Volymminskningarna väntas medföra intäktsbortfall på knappt 0,5 mnkr från sociala avgifter och momskompensation. Utöver dessa förändringar minskas verksamhetens budgetram med 750 tkr från den tillfälligt utökade ersättningen till Korttidsenheten som utgavs under ett par år då bristen på permanenta platser var stor och ledde till större krav på verksamheten.

Inom hemtjänst kommer stora förändringar att ske. Antalet hemtjänststimmar förväntas minska med ca 6,1 % jämfört med prognos 2015 och 8 % jämfört med budget 2015. Trots att antalet äldre mellan 65-79 år väntas öka något så har budgeten utgått från antagandet att nya platser i särskilt boende kommer leda till att den kraftiga ökningen av hemtjänststimmar som varit kommer att avta något de närmaste åren. Totalt har budgeten för hemtjänst reducerats med 4 150 tkr för köp av verksamhet. Samtidigt har intäkterna reducerats med 950 tkr delvis på grund av lägre volymer men också till följd av för högt budgeterade intäkter från sociala avgifter redan 2015.

Att frysa ersättningen i zon tätort och zon landsbygd ger en kostnadsminskning på nära 2 mnkr varav 900 tkr finansierar en ny tredje glesbygdzon enligt förslaget i bilaga 9. Vidare används 1 mnkr för att finansiera ett införande av nyckelfri hemtjänst som planeras till 2016.

Till årsskiftet 2015/2016 planeras schablonen för hälsningstid med 3 minuter per besök att upphöra. Detta på grund av möjligheten för utförarna att övergå till elektronisk registrering via en app vilket gör att registrering sker utanför kundens dörr och varför dubbel kompensation då inte bör utgå. Några utförare, däribland egen regi, har redan infört detta och erhåller inte denna schablon längre. Denna åtgärd ger nämnden en kostnadsminskning på 1,4 mnkr.

I enlighet med förslaget i nuvarande åtgärdsplan ska minst tre personer med mycket hemtjänst erbjudas flytta till särskilt boende nu när det finns gott om platser att tillgå. Om detta aktualiseras kommer kostnaderna för hemtjänst att minska med cirka 2,8 mnkr.

Övriga förändringar inom äldreomsorg är att budgetramen minskats med 1 mnkr som hade avsatts år 2015 för implementeringskostnader för införande av digitala trygghetslarm samt att anslaget till dagverksamhet på Fyren utökats med 150 tkr enligt beslut under 2015.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Antalet barn i LSS-boende väntas under 2016 vara relativt lågt. Endast 10 placeringar antas pågå och kostnaderna kommer då att minska med 350 tkr för köp av verksamhet. För vuxenplaceringar i LSS-boende har däremot totalt 7,8 mnkr avsatts för ökade volymer varav 4,8 dock är för den då nyöppnade gruppboenden Hantverkaren med sex platser. Även lokalhyran för den nya verksamheten har lagts till i budgeten och kommer troligen att uppgå till omkring 1,1 mnkr. Totalt har antalet externa platser utökats med nio och i egen regi kommer två platser att stänga på Oppsätra gruppboende men samtidigt har två tillkommit i stöd- och serviceboende. För LSS-boende beräknas intäkterna öka med 900 tkr främst på grund av Hantverkaren men samtidigt minska med ytterligare 375 tkr för helårseffekt av det kommunala bostadstillägget som infördes 1 juli 2015.

Inom daglig verksamhet inleddes ett arbete under 2015 med att avsluta insatsen för personer som fyllt 67 år. Detta har redan gett ekonomiska vinster och i kombination med övriga avslut har budgeten till 2016 minskats med 2,7 mnkr i egen regi men utökats med 0,5 mnkr för redan befintliga volymer i extern regi.

I samband med att den nya LSS-bostaden öppnas kommer kostnader för korttidsvistelse att minska avsevärt då flera av de aktuella personerna har den insatsen idag.

Kostnadsminskningen för köp av verksamhet beräknas uppgå till 3 mnkr och antalet dygn väntas minska med 18 %. Även lokalkostnaderna för denna verksamhet har minskat i 2016 års budget (-600 tkr). Dels beroende på att den tillfälliga lokalen som används vid Solskiftets korttidsverksamhet inte bedöms behövas när den nya gruppboenden öppnar och dels på grund av att Produktionsstyrelsen säljer fler platser till andra kommuner vilket ökar andelen av hyran som de bekostar.

För korttidstillsyn väntas tvärtom volymerna öka till nästa år. En ny verksamhet startar i egen regi i augusti 2015 på grund av stor efterfrågan och totalt beräknas volymerna stiga med nio barn till en kostnad av cirka 1,3 mnkr, inklusive lokal. Antalet kontaktpersoner enligt LSS har minskat stort senaste tiden och budgeten har reducerats med sammanlagt 450 tkr till följd av detta.

Avseende budgeten inom verksamheter för personer med psykisk funktionsnedsättning har den till 2016 endast utökats med 0,9 mnkr (bortsett från indexuppräknings) till följd av förväntade volymminskningar inom flera verksamheter. En stor del av de avsatta volymmedlen från fullmäktige (3 mnkr) har dock lagts till dagverksamhet psykiatri som varit kraftigt underfinansierad år 2015. Det medger dock inget utrymme för ytterligare volymer. Antalet HVB-placeringar väntas dock bli färre under 2015 och nettobudgeten för 2016 har reducerats med 2,4 mnkr. Det motsvarar en minskning från 19,2 till 15 helårsplatser.

Boendestöd har en i princip oförändrad budget bortsett från förslaget om fryst ersättning inom hemtjänst som även påverkar denna verksamhet och leder till en minskad kostnad på drygt 100 tkr. Även budgeten för personligt ombud är oförändrad jämfört med 2015.

Enligt bilaga 4 föreslås ersättningen för personlig assistans enligt LSS att sänkas med 10 kronor per utförd timme jämfört ersättningen för personlig assistans enligt SFB. Detta leder till en kostnadsbesparing för nämnden uppgående till cirka 0,5 mnkr som föreslås användas till att ersätta den kommunala utföraren för merkostnader vid ordinarie assistents sjukdom oavsett om den enskilde har beslut enligt LSS eller SFB

Ersättningen för personlig assistans enligt LSS sänks med 10 kr lägre jämfört med ersättningen för personlig assistans enligt SFB. Den kostnadsminskningen detta ger föreslås användas till att ersätta även den kommunala utföraren för merkostnader vid ordinarie assistents sjukdom oavsett om den enskilde har beslut enligt LSS eller SFB. Ärendet finns mer utförligt beskrivet i bilaga 4. Samtidigt har antalet beviljade personer med insatsen minskat något och till 2016 väntas det leda till 0,8 mnkr i lägre kostnader. Även antalet beviljade personer med insatsen personlig assistans enligt SFB kommer troligen att vara färre under 2016 (från 73 till 68) vilket innebär att budgeten för 2016 är drygt 1,5 mnkr lägre för dessa kostnader.

Volymförändringar

Följande tabell illustrerar hur volymökningar i den preliminära budgetramen har fördelats mellan nämndens olika verksamheter. Då nettobudgeten anges i negativa tal och då den är kostnadsdominerad anges härmed även volymökningar i negativa termer. Ett positivt värde motsvarar således att man beräknar för en volymminskning under 2016 jämfört med föregående års budget.

Verksamhet	Nettoförändring, tkr
Särskilt boende	-12 100
Korttidsplatser äldre	1 800
Hemtjänst	3 460
Övrig äldrevård	70
LSS boende	-8 170
Daglig verksamhet LSS	2 240
Korttids LSS	1 600
Övrig LSS-verksamhet	610
Vård psykiskt funk hindr.	2 340
Övrig omsorg psyk funk hindr.	-3 150
Pers ass LSS	750
Pers ass SFB	1 050
SUMMA	-9 500

Tabellen ovan visar att 9,5 mnkr används i budget 2016 för att täcka nettokostnader för volymökningar. Sammanlagt kommer 6,8 mnkr gå till äldreomsorg, 3,7 mnkr till LSS-verksamheter och 800 tkr till psykiatriverksamheter. För personlig assistans finns istället volymminskningar som motsvarar 1,8 mnkr.

Lokaler

Lokalbehoven för Vård- och omsorgsnämnden är knutna till volymer. Vid entreprenadavtal och beställningar har nämnden ansvar för lokaler. Inom valfrihetssystemet (LOV) (hemtjänst, särskilt boende för äldre, daglig verksamhet, sysselsättning inom funktionsnedsättning) har utföraren lokalansvaret, likaså vid köp av enstaka platser och tjänster hos enskilda utförare.

Bostäder

Det finns tre permanenta särskilda boenden för äldre där nämnden har hyresavtal med fastighetsägaren. I och med det nya och de planerade boendena bedöms behoven av lägenheter vara tillgodosedda fram i tiden. Istället uppstår en viss risk för att nämnden står med tomma lägenheter i äldreboende beroende på de enskildas val av utförare. Analysarbete pågår rörande möjligheter att omvandla vissa ytor till korttidsboende.

Genom de tre trygghetsboendena som finns i kommunen finns möjlighet för äldre att söka sig till boendeanternativ med god fysisk tillgänglighet och tillgång till viss social samvaro. I bilaga 4 redovisas ett förslag till hur kommunen kan stimulera externa aktörer att starta trygghetsboenden.

Boendesituationen inom funktionshinderområdet är bristfällig. Det saknas bostäder för personer med funktionsnedsättning. Prognosen tyder på ökade behov under de kommande åren, vilket gör att dagens bostäder inte räcker till.

Nämnden arbetar med olika möjligheter för att skapa tillgång till fler bostäder, bland annat upphandling av LSS-bostad och projektering av ny bostad inom området psykisk funktionsnedsättning.

I bilaga 3 finns en översiktlig genomgång av prognos av behov av boende.

Övriga verksamhetslokaler

Det finns även lokaler för äldre i form av träffpunkter, mötesplats Fyren för frivilliga, samt dagverksamheter. Eventuellt kommer Fyrens lokaler att behöva utökas, detta kommer att diskuteras under hösten 2015.

De lokaler som används för korttidsvistelse och korttidstillsyn för barn och unga med funktionsnedsättning räcker inte i dagsläget. Produktionsstyrelsen utför insatserna, men säljer också verksamhet till andra kommuner. Detta gör att verksamheten blir bättre lämpad för att ta emot barn och unga med varierande funktionsnedsättningar. En kompletterande lokal för korttidstillsyn tas i bruk i augusti 2015. När den verksamheten är etablerad får behovet av ytterligare lokal utvärderas. Ett önskemål är framlagt till Armada om lokal avsedd för korttidsvistelse för 8-12 platser.

Utveckling och förändringar - framåtblick

E-hälsa

Det regionala arbetet för e-hälsa har haft som mål att förbättra informationsöverföring mellan vårdhuvudmän, säkra digitaliseringen av välfärdstjänster (däribland trygghetslarm), samt att skapa e-tjänster. Dessa utvecklingsområden kvarstår under de kommande åren. För Vård- och omsorgsnämndens del handlar det till stor del om att hitta vägar via t ex e-tjänster att kommunicera med och underlätta för kommuninvånare. En annan utveckling är att delta i nationell patientöversikt.

Bostadssituationen

Bristen på bostäder för personer med funktionsnedsättning är kostnadsdrivande då andra lösningar, externt köpt vård, får ersätta bostad på hemmaplan.

Dessutom riskerar Vård- och omsorgsnämnden att få betala viten för ej verkställda beslut.

Kostnadsökningar inom funktionshinderområdet

Fler personer än tidigare får diagnoser som kan ge dem rätt till stöd enligt LSS eller socialtjänstlagen på grund av en funktionsnedsättning. Detta får som konsekvens att Vård- och omsorgsnämndens kostnader ökar. För att bibehålla kvaliteten på dagens insatser, behöver erforderlig volymkompensation tillföras nämndens budget årligen.

Hemsjukvård

Det finns ingen tidplan för huvudmannaskapsförändringen för hemsjukvården. Troligen kommer Kommunförbundet (KSL) och landstinget att utreda frågan vidare under kommande året.

Ekonomisk riskanalys

För närvarande sker en omstrukturering av volymer och kostnader inom äldreomsorgens olika verksamhetsområden till följd av att ytterligare permanenta platser i särskilt boende för äldre tillkommit i kommunen. En konsekvens av större utbud inom särskilt boende är att det kan uppstå flera ej belagda platser på de tre redan befintliga särskilda boendena där nämnden abonnerar på samtliga platser. Detta skulle innebära att nämnden måste ersätta betydligt fler dygn enligt tomdygnsersättningen och de totala kostnaderna skulle då öka.

Från och med oktober 2015 övergår HSL-ansvaret i LSS-verksamheter från landstinget till kommunerna. Det belopp som lagts på ersättningen till utförare av boende och daglig verksamhet har fördelats utifrån den skatteväxling som sker vid årsskiftet. Det finns dock en osäkerhet i hur stor omfattning detta uppdrag kommer att bli och hur mycket de faktiska kostnaderna kommer att uppgå till.

I budget 2016 planeras en satsning på att införa nyckelfria lås inom hemtjänsten för att minska restiderna för utförarna som krävs i samband med nyckelhanteringen. 1 mnkr har avsatts i budgeten men projekteringen kring detta är i uppstartsfasen vilket innebär att kostnaderna är svåra att uppskatta.

Ett ökat behov av vardagsstöd för barn med funktionsnedsättning utan tillhörighet till LSS personkrets väntas uppstå. Lämpligt stöd kan komma att behöva erbjudas och detta medför då kostnader som idag inte finns täckning för i nämndens budgetram.

Tidigare har Vård- och omsorgsnämnden ålagts viten i samband med brist gällande LSS-bostäder, vilket i hög utsträckning kan påverka nämndens ekonomiska utfall.

Brist av gruppboendestäder för funktionshindrade medför en risk för att beslut om bistånd inte blir verkställda vilket kan leda till viten. Denna risk kvarstår sedan tidigare trots att den nu kommer att minska när antalet boendeplatser inom LSS utökas med sex stycken från december 2015.

Inom de flesta av Vård- och omsorgsnämndens verksamheter kan även små volymförändringar få stora ekonomiska effekter. För närvarande finns dessvärre inget utrymme för någon buffert för att täcka oförutsedda kostnader.

Målstyrning för Österåkers kommun

Bilaga 1 till budget 2016

Värdegrund: Delaktighet, dialog, mångfald samt öppenhet.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	Resultatmål Vård- och omsorgsnämnd	Nuläge	Styrtal målnivå	Period
Invånarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service:	Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka			
Indikator (NKI i medborgarundersökning)		45 (2013)	plus 10%	2016-18
Indikator (SBA:s NKI-undersökning)		67		
Österåker ska ha en ekonomi i balans:	Finansiering av alla beslut med ekonomisk bärning ska tydliggöras			
Indikator (Fortsatt god ekonomisk hushållning)		underskott 0,3%	0% avvikelse	2016-18
Indikator (Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse)		100%	100%	2016-18
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet:	Samarbetet mellan socialtjänsten och skolan ska förbättras			
Indikator (Antal SIP där skolan deltar, uppföljning av BUSSAM)		1 st	5 st	2016-18
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Andelen omsortagare som är nöjda ska öka			
Indikator (NKI hemtjänst)		89%	plus 1 %	2016-18
Indikator (NKI äldreboende)		85%	plus 1 %	2016-18
Indikator (Brukarenkäter inom funktionshinder)		64-87%	plus 1 %	2016-18
Österåker ska ha en trygg miljö:	Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp			
Indikator (genomförda utbildningar i våld)		10 st	8 st	

SIP (samordnad individuell plan för enskilda personer)

BUSSAM (Barn och unga med behov av särskilt stöd samverkan)

ATV (Alternativ till våld)

Vård- och omsorgsnämndens egna indikatorer		Resultatmål	
Indikator (genomförd analys av behoven)	Äldre personer med missbruk ska erbjudas stöd till ett värdigt liv	antal	aktiviteter, genomförd analys

Datum: 2015-08-11

Plan för konkurrensprövning – Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Äldreomsorg		
Särskilt boende – permanenta platser:		
Solskiftet (36 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Enebacken (108 pl)	Entreprenad enl LOU	HSB omsorg
Vårdbo (26 pl)	Entreprenad enl LOU	Attendo
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphör 1/1 2016
Nya boenden i Österåker	LOV	
Särskilt boende – korttidsplatser:		
Korttidsenheten i Alceahuset (19 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Växelvården i Solskiftet (10 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Korttidsplatser för demenssjuka planeras på Enebacken utifrån entreprenadavtalet, hösten 2015		
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	6 leverantörer med 7 olika boenden
Biståndsbedömd dagverksamhet:		
Vårdbo	Entreprenad enl LOU	Attendo
Hörnan, Enebacken	Entreprenad enl LOU	HSB omsorg
Träffpunkter:		
Fyren inkl frivilligsamordnare	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen i samarbete med ideella organisationer
Solhälla	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Görjansgården	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Solgården	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Hemtjänst, ledsagning, avlösning:	LOV	5 leverantörer inkl PS
Nattpatrullen:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Mat/kost:		
3 matsalar	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Matdistribution	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Fixartjänst:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen

Anhörigstöd:

Anhörigkonsulent, uppsökare och demenssjuksköterska finns inom biståndsenheten.

Psykiatri

Boende:

Gruppbostad Skogstjällen SoL (7 pl)	Entreprenad enl LOU	Nytida AB
Servicebostad Malvavägen LSS (8 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Enstaka platser HVB	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer

Boendestöd: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Träffpunkt Ruffen: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

Daglig sysselsättning: LOV 1 leverantör (=PS)

Kontaktpersoner: Ej konkurrensprövad Produktionsstyrelsen

LSS

Gruppbostäder:

Bergsätra (10 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Ljusterö (12 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Oppsätra (11 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Planett (4+2 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Plan 2 (4 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Skonaren (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Skånsta (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Smedby (9 pl)	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Hantverksgatan (6 pl) (2015)	Entreprenad enl LOU	Olivia Omsorg
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Servicebostäder:		
Norrgårdsvägen	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Runö Gård	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Åkerspark	Entreprenad enl LOU	Olivia Omsorg
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Bostad med särskild service, barn:	Ramavtal enligt LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Daglig verksamhet i Österåker:	LOV	1 leverantör (=PS)
	Ramavtal enligt LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Personlig assistans:	Det finns en lagreglerad valfrihet, den enskilda väljer själv utförare	
För den som inte kan/vilja välja	Beslut i VON att inte konkurrera	Produktionsstyrelsen
Korttidsvisstelse, korttidstillsyn:		
Solskiftet, Halo	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Ledsagning, avlösning:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Kontaktpersoner:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen
Boendestöd SoL neuropsykiatri:	Ej konkurrensprövad	Produktionsstyrelsen

Datum: 2015-07-27

Uppdaterad boendeprognos

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden har upprättat en boendeprognos där olika målgruppers behov av bostäder redovisas. Den senaste prognosen upprättades 2013 (VON 2013/0070). Detta är en uppdatering av uppgifterna i den.

Sammanfattning

Äldre

Behovet av platser i permanent särskilt boende inom kommunen bedöms vara tillgodosett från och med nu och under de kommande åren. Det finns flera pågående projekt vilka kommer att öka tillgången till platser och det totala antalet platser beräknas överstiga Österåkers kommuns behov även med en viss marginal för att utförare inom LOV-systemet (utan volymgarantier) kan sälja till andra kommuner.

Psykisk funktionsnedsättning

Behovet av boende för personer med psykisk funktionsnedsättning kan tillgodoses genom köp av extern verksamhet (HVB) eller genom att ha verksamhet i kommunen. Det skulle behövas ytterligare en boendeform inom kommunen dels för att minska behovet av antal köpta HVB-platser och dels för att ge ett bättre stöd till de som bor i ordinärt boende idag men utan en fungerande helhetslösning. Utredning av möjligt nyprojekt för ett boende pågår.

LSS

Det finns och kommer att fortsätta finnas ett underskott på bostäder med särskild service för vuxna enligt LSS. De projekt som pågår, nybyggnationer och upphandlingar, kommer inte att täcka behoven under de närmaste åren. Vård- och omsorgsnämnden kommer att vara hänvisad till att köpa platser av externa utförare. Det finns osäkerhet i uppskattningen av det framtida behovet.

Bostäder för äldre

I prognosen 2013 påvisades kommande behov av särskilt boende för äldre:

Tabell A, Prognos för behov av särskilt boende för äldre

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal beslut	232	241	247	258	269	283	297	311	327	346
Ökning per år		9	6	11	11	14	14	14	16	19
Akkumulerad ökn		9	15	6	37	51	65	79	95	114

Befolkningsprognosen som finns till grund för antagandet om antalet beslut har inte förändrats nämnvärt i grupperna 65-79 och 80- och äldre. Trots det finns det 229 beslut om särskilt boende för äldre den 1 juli 2015, inte 247 som prognosen indikerade. Detta betyder att det är något färre relativt sett bland de över 65 år som har beslut om särskilt boende för äldre nu jämfört med för två år sedan. Utvecklingen på ett par års sikt får påvisa om det är ett trendbrott eller om det är en tillfällig förändring. I tidigare prognoser har utvecklingen varit stabil i relation till befolkningsutvecklingen.

Det underskott på platser som fanns vid boendeprognosens upprättande har, vilket då antogs, försvunnit då det tillkommit nytt boende med avtal enligt LOV (Förenade Cares Muskötvägen). De andra projekt (Attendo i Skånsta och Humana på Norrgårdshöjden) som då projekterades har fortsatt enligt plan och kommer troligen att färdigställas under 2016 respektive 2018. I och med det bedöms behovet av platser vara mer än tillgodosett inom kommunen. Den risk som finns är dock att platser säljs av LOV-utförare till andra kommuner istället för till Österåkers kommun, men det finns marginal mellan det antagna behovet och antal förmodade platser för att klara detta.

Projektering pågår också för ett särskilt boende på Ljusterö som kan stå klart 2018, där Österåkers kommun är beställare.

Förutsatt genomförandet av dessa projekt kommer tillgången till platser att se ut som följer:

Särskilt boende för äldre

	2010	2013	2015	2017	2019
Beslut om särskilt boende	196	232	229	269*	297*
Tillgång till platser via entreprenad eller egen regi	168	168	168	168	178
Antal platser inom kommunens gräns med LOV-utförare	168	168	228	268	318
Köpta enstaka platser (ej entreprenad/egen regi)	32	41	54	101*	119*
Ej verkställda beslut	7	33	6	-	-

*Baserat på boendeprognos 2013, dvs. med förutsättningen att antal beslut om SÄBO fortsätter öka i den takt som innan 2015

Det finns ett ytterligare särskilt boende inom kommunen, Smedbygården som drivs av Redolaris. Om de väljer ansöka om att ingå i valfrihetssystemet enligt LOV ökar antalet platser ovan med 56.

En analys av möjligheten att omvandla vissa platser på entreprenad drivna Enebacken till korttidsplatser pågår. Om detta blir verklighet kommer det att röra 9 eller 18 platser. Antalet personer med beslut om korttidsplats eller växelvård uppgår den 1 juli 2015 till 71 personer. Den utökade tillgången till permanent särskilt boende samt planerade projekt för att införa så kallat anpassningsstöd (utökat stöd i hemmet för att undvika återinläggning på sjukhus) kan komma att påverka behovet.

Inom kommunen finns tre trygghetsboenden, med sammanlagt ca 150 lägenheter. Ett system för att stimulera olika aktörer att starta trygghetsboenden är under framtagande, detta kan leda till att behovet av särskilt boende för den enskilde skjuts upp då en bostad i ett trygghetsboende ska vara modern och anpassad efter olika behov av service.

Psykisk funktionsnedsättning

I kommunen finns två boendeformer för målgruppen personer med psykiskt funktionsnedsättning. Det ena är en servicebostad enligt LSS med åtta platser och den andra är en gruppboendestad enligt SoL med sju platser.

Antalet placeringar i HVB fortsätter att vara högt och är 17 den 1 juli 2015. Detta är dock något lägre än året innan. Antal personer med boendestöd ökar, från 2014 till 2015 har ökningen varit ca 10 personer som i dagsläget är det drygt 100 personer inom målgruppen som får boendestöd. Behovet av bostäder som påtalades i prognos 2013 kvarstår i sin helhet:

Tabell 11. Uppskattning av behov bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning

	2010	2013	2016	2018	2020	2022
Bostad med särskild service LSS	8	8	8	8	8	8
Bostad med särskild service SoL	--	5	7	7	7	7
Trapphusboende eller liknande	--	0	10	13	15	15
HVB	15	24	19	17	17	17
Totalt	23	37	44	45	47	47

Behov har i tidigare prognos lyfts fram av ett trapphusliknande boende, där Vård- och omsorgsnämnden skulle behöva ha tillgång till ett antal boendelägenheter och gemensamma ytor i ett sammanhållet trapphus. Syftet skulle vara att ordna bostad med stöd för de som inte klarar av att bo i ordinärt boende, men inte heller behöver en så omfattande insats som gruppboendestad eller hem för vård och boende (HVB). Detta skulle tillgodose behov som finns i målgruppen och minska framtida kostnader för mer omfattande omsorgsinsatser. Detta har dock inte gått att ordna, nämnden får inte tillgång till lägenheter i den utsträckning och formering som skulle behövas.

Armada undersöker därför på uppdrag av kommunen möjligheten att bygga bostäder för målgruppen med psykisk funktionsnedsättning på samma tomt som gruppboendestaden Skogstappan är belägen på. Det skulle kunna finnas en motsvarande servicebostad där med 8-10 lägenheter.

Funktionsnedsättning LSS

Antal personer som har beslut om LSS-bostad för vuxna är den 1 juli 141, inkl. 4 med särskilt anpassad bostad. Detta är en ökning med 21 på knappt två år. Den kraftiga ökningen beräknas fortsätta. Prognosen som togs fram 2013 visade att det faktiska behovet skulle vara 152 år 2014 och sedan öka med ca tio platser varje år. Ökningen begränsas dock, liksom då, dels av att personer avvaktar med att ansöka om bostad då de vet att det saknas bostäder, och dels av att de tillsammans med LSS-handläggarna hittar andra lösningar, t ex via boendestöd, som gör att behovet av bostad ersätts eller skjuts upp. Antal personer som tillhör LSS personkrets men som har insatsen boendestöd enligt SoL har ökat från 17 den 1 juli 2013 till 28 den 1 juli 2015.

Samtliga kunder har tillkommit efter 2010. Det går att anta att flera i den gruppen skulle ha ansökt om bostad med särskild service om inte boendestöd funnits som ett alternativ.

Särskilt anpassad bostad innebär att kommunen ska tillhandahålla en bostad med viss grundanpassning för den enskilde, men att personalstöd ges genom t ex ledsagning eller personlig assistans. Det tycks ske en svag ökning av ansökningar av denna insats, antal beslut har gått från 2 till 4 på ett år. Detta är ingen stor ökning i absoluta tal, men det finns indikationer på att fler enskilda med personlig assistans kommer ansöka. Detta gör att nämnden troligen kommer att behöva ordna fler enstaka bostäder med hög grad av tillgänglighet.

Vid årsskiftet 2015/2016 öppnar gruppboendestaden på Hantverkarsvägen med 6 platser. Det fanns behov av den gruppboendestaden redan 2011 med ytterligare behov av en gruppboendestad 2013 och en 2015. I två nybyggnadsprojekt (Söraplanen och Norrgårdshöjden) som Armada genomför finns det möjligheter att få tillgång till motsvarande en serviceboendestad (tidigast 2017) och en gruppboendestad (tidigast 2018).

Sammanfattningsvis ser prognosen ut som följer:

LSS-bostad

	2013	2015	2017	2019
Beslut om LSS-bostad	118	141	181*	200*
Tillgång till platser via entreprenad eller egen regi	103	111	117	129
Köpta enstaka platser (ej entreprenad/egen regi)	14	21**	58*	63*
Särskilt anpassad bostad	2	4	6*	8*
Ej verkställda beslut	3	13	-	-

*Prognos baserad på kännedom om faktiska individer och befolkningsutveckling från boendeprognos 2013

**Differens mellan beslut och tillgång/köpta/ej verkställda förklaras av att det även finns ett fåtal ej belagda platser i egna bostäder

Siffrorna påvisar ett kraftigt underskott vad gäller antalet platser, där Vård- och omsorgsnämnden kommer att vara hänvisad till att köpa platser av externa utförare om den egna tillgången till platser inte ökas på annat sätt. Påtalas bör dock att det råder viss osäkerhet i uppskattningen av framtida behov då det är många faktorer som spelar in utöver befolkningsutveckling -- diagnostisering, bostadsmarknadens utformning, enskildas tendenser att söka stöd. En kvarstående komplikation är att det finns platser i befintliga gruppboendestäder som kommer att stå oanvända då de inte svarar mot enskildas behov. Detta kan bero på den fysiska utformningen av bostaden och på sammansättningen i gruppen.

Vård- och omsorgsnämnden har ett uppdrag att undersöka möjligheten att genom upphandling av hel gruppboendestad inklusive lokal stimulera privata utförare att bygga gruppboendestäder inom kommunens gräns och sedan sälja platser och i förlängningen eventuellt överlåta lokalen till kommunen. Detta arbete pågår i nära dialog med utförare för att finna juridiskt hållbara lösningar. Om det finns en genomförbar upphandlingsform kan detta resultera i bostäder tidigast om cirka tre år, då de privata utförarna kommer att vara hänvisade till att hitta mark för nybyggnation vilket kan kräva detaljplane- och bygglovshantering utöver nybyggnationsprocessen i sig.

Översyn av ersättning för assistans enligt LSS

Sammanfattning

Sammanfattningsvis innebär förslaget att ersättningen för personlig assistans enligt LSS ska vara 10 kr lägre än ersättningen för personlig assistans enligt SFB. Den kostnadsminskningen detta ger förslås användas till att ersätta den kommunala utföraren för merkostnader vid ordinarie assistents sjukdom oavsett om den enskilde har beslut enligt LSS eller SFB. Förslaget ingår i bilagan om Prestationsbaserad ersättning och anslag.

Bakgrund

Personlig assistans är en insats som beviljas av kommunen enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller av Försäkringskassan enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Det finns en av Regeringen beslutad ersättning (s.k. schablonersättning) per timme som uppräknas varje år. Den ersättningen utges för alla timmar efter beslut enligt SFB. Det är kommunen som betalar de 20 första timmarna per vecka när Försäkringskassan har beslutat om insatsen, timmar utöver det betalar Försäkringskassan. Kommunen betalar för de 20 första timmarna direkt till Försäkringskassan, som i sin tur betalar ut ersättning för samtliga timmar till den enskilde. Kommunen kan inte påverka storleken på schablonersättningen.

För de beslut som fattas enligt LSS ersätter Österåkers kommun enligt samma belopp, schablonersättningen. Kommunfullmäktige beslutar varje år om ersättningsnivå. Kommunen utger ersättningen direkt till den enskilde eller till vald utförare.

Den enskilde kan välja den kommunala utföraren Produktionsstyrelsen eller ett privat företag som utförare, eller välja att anordna assistansen själv. Privata utförare har tillstånd för verksamheten från Inspektionen för vård och omsorg. Kommunen har inga upphandlingar eller avtal inom området då valfriheten är lagstadgad och reglerad nationellt.

2014 redovisades resultatet av en nationell utredning som visade att schablonbeloppet för assistansersättningen är för hög. Sammanfattningsvis består kritiken av att uppräkning årligen har skett både för personalkostnadsdelen (berättigat) och för övriga kostnader (ej berättigat). Utredningen innehåller förslag om förändringar i ersättningens konstruktion samt sänkning av ersättningen, men detta har än inte gått vidare till beslut.

I Österåkers kommun har Produktionsstyrelsen begärt av Vård- och omsorgsnämnden att få ersättning för merkostnad vid sjukdom hos ordinarie assistent. Detta är en ersättning som privata utförare får, men praxis från domstol medger att en kommunal utförare inte behöver få det. Vård- och omsorgsnämnden har fattat beslut om att ersätta Produktionsstyrelsen för merkostnader vid sjukdom hos ordinarie assistent oavsett LSS eller SFB och har begärt av Kommunfullmäktige att få utökad ram för detta. Frågan har därefter hänskjutits till budgetarbete 2016.

Förslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår i budgetärendet 2016 att ersättningen för LSS-beslut inom personlig assistans sänks 10 kr jämfört med schablonersättningen. Detta ger en minskad kostnad med ca 450 tkr per år, vilket kan användas för att utge ersättning för merkostnad vid sjukdom hos ordinarie assistent till den kommunala utföraren Produktionsstyrelsen. Denna ersättning utges redan till privata utförare.

Underlag

Utbetalningen av antal timmar för LSS-beslut motsvarar ca 40 % av den totala utbetalningen för personlig assistans. Övriga 60 % avser utbetalningar till Försäkringskassan enligt schablonersättningen.

Av 21 enskilda med LSS-beslut har 5 valt Produktionsstyrelsen som utförare och 16 har valt privata utförare (april 2015). Denna ersättning kan beslutas av kommunen. Ersättning ges enbart för utförd tid och är 284 kr för 2015. Om ersättningen var 10 kr lägre, skulle det medföra en kostnadsminskning med ca 450 tkr på ett år.

För de 70 enskilda som har beslut om assistans från Försäkringskassan betalar kommunen de 20 första timmarna enligt schablonersättningen till Försäkringskassan. Denna ersättning kan inte påverkas från kommunen. Motsvarande 70 kunder ger det 72 800 timmar per år.

Produktionsstyrelsen har begärt ersättning för faktiska merkostnader vid sjukdom. Denna begäran gäller både beslut från Försäkringskassan och LSS-beslut. Detta skulle enligt tidigare beräkningar motsvara en kostnad för Vård- och omsorgsnämnden på cirka 500 tkr per år, samt innebära ökad administration för Produktionsstyrelsen och för biståndsenheten.

Konsekvenser

Produktionsstyrelsen och privata utförare får lägre ersättning för beslut som fattas med stöd av LSS än för beslut som fattas av Försäkringskassan med stöd av SFB.

Produktionsstyrelsen får ersättning för merkostnader vid ordinarie assistens sjukdom både vid LSS- och vid SFB-beslut vilket likställer villkoren med privata utförare.

En sänkt ersättning för LSS-beslut kan leda till att privata assistansutförare väljer bort kunder, vilket kan leda till att valfriheten för den enskilde minskar.

Datum: 2015-08-17

Prestationsbaserad ersättning och anslag

	Interna utförare				Externa utförare			
	Budget 2015	Budget 2016	Förändring		Budget 2015	Budget 2016	Förändring	
			Belopp	%			Belopp	%
Ersättning LSS stöd och service								
Ersättning per plats och dygn	1 251	1 304	53	4,2%	1 289	1343	55	4,2%
Ersättning LSS gruppboheter								
Ersättning per plats och dygn	2 084	2 172	88	4,2%	2147	2237	91	4,2%
Ersättning SoL gruppboheter (psyk funk.)								
Ersättning per plats och dygn	1 733	1 768	35	2,0%	1784,99	1821	36	2,0%
Ersättning LSS daglig verksamhet								
Ersättning per heldag								
Nivå 1	339	349	10	3,0%	341	359	18	3,0%
Nivå 2	504	519	15	3,0%	508	535	27	3,0%
Nivå 3	734	756	22	3,0%	742	779	37	3,0%
Nivå 4	870	896	26	3,0%	879	923	44	3,0%
Nivå 5	985	1 015	30	3,0%	995	1045	50	3,0%
Ersättning LSS korttidsvistelse								
Ersättning per vardag								
Nivå 1	1 448	1 477	29	2,0%	1 491	1 521	30	2,0%
Nivå 2	1 689	1 723	34	2,0%	1 740	1 775	35	2,0%
Nivå 3	2 012	2 052	40	2,0%	2 072	2 114	41	2,0%
Nivå 4	2 253	2 298	45	2,0%	2 321	2 367	46	2,0%
Nivå 5	2 817	2 873	56	2,0%	2 902	2 959	58	2,0%
Ersättning per helgdag								
Nivå 1	2 230	2 275	45	2,0%	2 297	2 343	46	2,0%
Nivå 2	2 600	2 652	52	2,0%	2 678	2 732	54	2,0%
Nivå 3	3 095	3 157	62	2,0%	3 188	3 252	64	2,0%
Nivå 4	3 466	3 535	69	2,0%	3 570	3 641	71	2,0%
Nivå 5	4 334	4 421	87	2,0%	4 464	4 554	90	2,0%
Ersättning LSS korttidsstillsyn								
Ersättning per barn och år	140 697	143 511	2 814	2,0%	144 918	147 816	2 898	2,0%
Ersättning per barn och år, Solskiftesgården	104 162	106 245	2 083	2,0%	107 287	109 432	2 145	2,0%
Kontaktperson								
Faktiska kostnader enl. SKL + 20 % av arvode								
Ersättning personlig assistans								
Ersättning per utförd timme	277	270	-7	-2,5%	285	278	-7	-2,5%
Ersättning ledsagning, avlösning								
Ersättning per utförd timme enligt SFB-peng	277	280	3	1,1%	285	288	3	1,1%

	Interna utförare				Externa utförare			
	Budget 2015	Budget 2016	Förändring		Budget 2015	Budget 2016	Förändring	
			Belopp	%			Belopp	%
Ersättning för arbete och sysselsättning för psykiskt funktionshindrade Ersättning per utfört pass (3 h)	671	684	13	2,0%	691	705	13	2,0%
Boendestöd för psykiskt funktionshindrade Ersättning per utförd timme enligt hemtjänstpeng								
Ersättning hemtjänst 07:00 - 22:30 Ersättning Zon tätort per utförd timme	374	374	0	0,0%	385	385	0	0,0%
Ersättning Zon landsbygd per utförd timme	435	435	0	0,0%	448	448	0	0,0%
Ersättning Zon glesbygd per utförd timme	-	493	-	-	-	508	-	-
Ersättning korttidsplatser Korttidsenheten Alceahuset	2 084	2 126	42	2,0%				
Övriga korttidsplatser	1 942	1 981	39	2,0%	2 000	2 040	40	2,0%
Ersättning dagverksamhet Ersättning per utfört pass (5 h)	552	563	11	2,0%	569	580	11	2,0%
Ersättning särskilt boende LOV-utförare Ersättning per vård dygn								
Tomgångs- samt parboendeersättning	1 120	1 120	0	0,0%	1 154	1 154	0	0,0%
Vård- och omsorgsersättning	1 704	1 786	82	4,8%	1 755	1 839	84	4,8%
Vård- och omsorgsersättning demens	1 977	1 977	0	0,0%	2 036	2 036	0	0,0%
Ersättning särskilt boende LOU-utförare Ersättning per vård dygn								
Tomgångs- samt parboendeersättning	940	940	0	0,0%	968	968	0	0,0%
Vård- och omsorgsersättning	1 514	1 587	73	4,8%	1 559	1 634	75	4,8%
Vård- och omsorgsersättning demens	1 786	1 786	0	0,0%	1 840	1 840	0	0,0%

Text	Interna utförare			
	Budget 2015	Budget 2016	Förändring	
			Belopp	%
Fyren	575 000	587 000	12 000	2,1%
Trygghetsboende + träffpunkt *	1 628 000	1 661 000	33 000	2,0%
Aktivitetsbidrag dagverksamhet	918 000	936 000	18 000	2,0%
Hemtjänst Natt	7 365 000	7 512 000	147 000	2,0%
Trygghetslarm	2 541 000	2 592 000	51 000	2,0%
Ruffen	1 346 000	1 373 000	27 000	2,0%
Matsal Äldreomsorg	25 875	26 400	525	2,0%
Fixartjänst	218 500	223 000	4 500	2,0%

* inkl. ersättning för glesbygdprojekt

Datum: 2015-08-17

Taxor och avgifter

Avgifter SoL

	Avgift 2015	Avgift 2016
Hemtjänst	221 kr/timme	225 kr/timme
Ledsagning	221 kr/timme	225 kr/timme
Dagverksamhet (måltid tillkommer)	706 kr/månad	720 kr/månad
Omvårdnad vid korttidsboende* och plats i hem för vård och boende (HVB)	1 780 kr/månad 59 kr/dygn	1 772 kr/månad 58 kr/dygn
Omvårdnad vid särskilt boende *	1 780 kr/månad	1 772 kr/månad
Boendeavgift vid korttidsboende * och HVB Avgiften ingår ej i maxtaxan men beräknas mot avgiftsutrymmet	1 854 kr/månad 61 kr/dag	1 846 kr/månad 61 kr/dag
Såld plats särskilt boende *** till annan kommun	2 136 kr/dygn	*** kr/dygn
Distribution av frysta matportioner	354 kr/månad	361 kr/månad
Måltider Görjansgården, Solhälla och Solgården	56 kr/lunch 45 kr/middag	57 kr/lunch 46 kr/middag
Frysta matportioner	40 kr/portion	41 kr/portion
Måltider dagverksamhet	66 kr/dag	67 kr/dag
Måltider korttidsboende och HVB	115 kr/dag	117 kr/dag
Måltider växelvård övriga dagar	115 kr/dag	117 kr/dag
Måltider växelvård ankomstdagen	68 kr/dag	69 kr/dag
Måltider särkilt boende	3 463 kr/månad	3 532 kr/månad

* Avgifter för vård och omsorg fastställs årligen utifrån prisbasbelopp och kommunens direktiv och anvisningar. Prisbasbeloppet för 2016 är fastställt till 44 300 kr.

Regler för avgiftsuttag inom äldreomsorg regleras i socialtjänstlagen.

Prisbasbelopp 2015 var 44 500.

-Omvårdnadsavgift vid korttidsboende, HVB, särskilt boende räknas ut med högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet.

-Boendeavgift för korttidsboende och HVB räknas ut med högst en tolfedel av 0,5 gånger prisbasbeloppet.

*** Avgiften för såld plats på särskilt boende till annan kommun föreslås följa förändringar i Omsorgsprisindex (OPI) så som den publiceras av Sveriges kommuner och landsting.

Övriga avgifter uppräknade med 2%

Avgifter LSS

	Avgift 2015	Avgift 2016
Korttidsvistelse		
Barn frukost	17 kr/portion	17 kr/portion
Barn lunch	38 kr/portion	39 kr/portion
Barn middag	38 kr/portion	39 kr/portion
Vuxen (från 19 år) frukost	22 kr/portion	22 kr/portion
Vuxen lunch	49 kr/portion	50 kr/portion
Vuxen middag	48 kr/portion	49 kr/portion
Korttids tillsyn (fritids) för mellanmål 12 månader om året	199 kr/månad	203 kr/månad
Barn lunch	38 kr/portion	39 kr/portion
Ungdomar (över 19 år) lunch	49 kr/portion	50 kr/portion
Boende	1767 kr/månad	1802 kr/månad
Skolinternat	1767 kr/månad	1802 kr/månad

Alla avgifter är uppräknade med 2%

2013-05-28

Rutin för uppföljning av verksamheter inom vård och omsorg

Bakgrund och kvalitet

Vård- och omsorgsnämnden har antagit ett ledningssystem för kvalitet baserat på bestämmelserna i Socialstyrelsens föreskrift Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). I nämndens kvalitetsledningssystem konstateras bland annat att nämnden ska ha system för kontroll av verksamheter för att säkra kvaliteten i den omsorg som nämnden ansvarar för.

I SOSFS 2011:9 definieras kvalitet enligt följande:

Att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd och service till vissa funktionshindrade och beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter.

I reglementet för Vård- och omsorgsnämnden anges att nämnden bland annat har som uppgift att:

- bedöma behovet av vård och omsorg samt verka för ett allsidigt och varierat utbud med hög kvalitet som tillgodoser vårdtagarens och anhörigas önskemål om vård och omsorg
- tillse att kommuninvånarna enkelt kan tillgodogöra sig information om utbudet (mål, uppföljning och utvärdering)
- svara för kommunens granskning och uppföljning av utförare av vård- och omsorgsverksamhet i enlighet med fastställda tillämpningsföreskrifter.

De lagstiftningar som styr verksamheten som Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för är socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). I samtliga lagar finns bestämmelser om att verksamheten ska vara av god kvalitet och att kvaliteten ska utvecklas och säkras.

Underlag för uppföljningar återfinns både i lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt kommunens egna styrdokument. För upphandlade verksamheter utgör avtal och förfrågningsunderlag underlag för uppföljningar och granskning. För verksamheter som drivs av Österåkers kommuns Produktionsstyrelse finns motsvarande beställningar.

I denna rutin beskrivs hur Vård- och omsorgsnämnden följer upp verksamheter som nämnden är ansvarig för.

Vilka verksamheter följs upp?

- Den kommunala Produktionsstyrelsens verksamheter, såväl anslags- som prestationsfinansierad, som drivs enligt beställning av Vård- och omsorgsnämnden
- Verksamheter vars drift är upphandlad enligt lag om offentlig upphandling (LOU)
- Verksamheter upphandlade enligt lag om valfrihetssystem (LOV)
- Verksamheter upphandlade enligt LOU med ramavtal

De verksamheter som omfattas är särskilt boende för äldre, hemtjänst, dagverksamheter (öppna och biståndsbedömda), träffpunkter och andra anslagsfinansierade uppdrag, boendestöd, tillhandahållande av kontaktperson, bostäder för personer med funktionsnedsättning, dagliga verksamheter och sysselsättning, korttidsvistelse, korttidsstillsyn, ledsagning och avlösning.

Metoder för uppföljning

Samverkansmöten

- Medicinskt ansvarig sjuksköterska har hälso- och sjukvårdsmöten fyra gånger per år med enhetschefer vid särskilda boenden för äldre gemensamt.
- Medicinskt ansvarig sjuksköterska, sakkunnig för äldreomsorg och enhetschef för biståndsenheten har samverkansmöten fyra gånger per år med utförarna för särskilt boende och dagverksamhet gemensamt.
- Sakkunnig för äldreomsorg och enhetschef för biståndsenheten har samverkansmöten fyra gånger per år med utförarna inom hemtjänst gemensamt.
- En gång per år träffar sakkunnig för äldreomsorg respektive utförare inom hemtjänst individuellt.
- En gång per år träffar sakkunnig för funktionshinder och enhetschef för biståndsenheten utförarna inom LSS-verksamheter och verksamheter inom socialpsykiatri gemensamt.
- En gång per år träffar sakkunnig för funktionshinder utförarna inom LSS-verksamheter och verksamheter för personer med psykiska funktionsnedsättningar individuellt.
- Sakkunniga, medicinskt ansvarig sjuksköterska och enhetschef för biståndsenheten träffar verksamhetschef för vård och omsorg (äldreomsorg och funktionsnedsättning) inom produktionsförvaltningen fyra gången per år.
- Individuella beslut inom Sol och LSS följs upp av biståndshandläggaren årligen.
- Ytterligare möten bokas vid behov

Arlig inlämning av uppgifter

Årligen lämnar utförarna in verksamhetsplan för kommande år och verksamhetsberättelse för det gångna året, liksom patientsäkerhetsberättelse där det är aktuellt. I verksamhetsplanen redovisas bland annat plan för utveckling och kvalitetshöjande åtgärder. I verksamhetsberättelsen redovisas bland annat genomförda förbättringar och resultat från kundundersökningar om nöjdhet.

Avtalsuppföljning

Varje år genomför upphandlingsenheten avtalsuppföljning med leverantörer som har avtal enligt LOV eller LOU. Då kontrolleras att avtalsvillkor följs och att leverantören uppfyller krav på ekonomisk stabilitet. Sakkunnig och medicinskt ansvarig sjuksköterska från socialförvaltningen inbjuds av upphandlingsenheten att delta och inhämtar information från biståndshandläggarna.

Fördjupad uppföljning

Vart tredje år görs en planerad fördjupad uppföljning hos utförarna i såväl anslagsfinansierad som prestationsfinansierad verksamhet inom äldreomsorg och inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. Även LOV-utförare vars kunder till minst en tredjedel består av Österåkersbor får genomgå en fördjupad uppföljning.

Uppföljningen görs vid besök i verksamheten. Frågor ställs till ledning och personal. Information inhämtas från biståndshandläggare. Dessutom kan synpunkter från den enskilde och eventuellt anhörig inhämtas på lämpligt sätt. Uppföljningen genomförs utifrån en checklista med frågor som rör verksamhetens delområden och redovisas till Vård- och omsorgsnämnden i form av en rapport. Om verksamheten inte uppfyller krav enligt lag och avtal/beställning begärs en handlingsplan in som även den redovisas till nämnd tillsammans rapporten.

Uppföljning kan också göras på förekommen anledning, exempelvis vid ett allvarligt klagomål. Det kan ske via ett så kallat oanmält besök. Det kan också genomföras på uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden eller om en specifik fråga ska följas upp. Exempel på specifika frågor kan vara nattbemanning eller dokumentation.

Brukarundersökningar

Utöver de brukarundersökningar som utförarna gör genomför socialförvaltningen brukarundersökningar till enskilda. Dessa kan göras genom enkäter genomförda av Socialstyrelsen eller Sveriges kommuner och landsting. Undersökningar genomförs vartannat eller vart tredje år beroende på område.

Synpunkter och klagomål samt missförhållanden

Synpunkter och klagomål som handläggs i verksamheterna redovisas per halvår till förvaltningen. Allvarligare klagomål meddelas förvaltningens sakkunniga direkt och löpande (redovisas till nämnd). Utförarna ska omedelbart informera socialförvaltningen om rapporterade missförhållanden (lex Sarah).

Hälso- och sjukvård

Medicinskt ansvarig sjuksköterska genomför vartannat år en uppföljning av hälso- och sjukvården på särskilt boende (Qusta). Vartannat år sker en granskning av dokumentationen inom hälso- och sjukvård.

Varje år ska vårdgivarna upprätta en patientsäkerhetsberättelse som ska finnas tillgänglig på verksamheten den 1 mars.

Utöver ovanstående görs årliga trycksårsmätningar, infektionsregistrering och registrering i nationella kvalitetsregister. Antalet avvikelser inom HSL redovisas i verksamhetsberättelsen.

Biståndshandläggarens individuella uppföljning

Biståndshandläggarna har ansvar för planering och uppföljning av insatser till enskilda. Beslut om insatser ska följas upp varje år. Handläggarnas erfarenheter tas vid fördjupade uppföljningar tillvara genom intervjuer och samtal.

Översikt

	Samverkans- möten	Synpunkter & klagomål, Enkäter	Avtals- uppföljning	QUSTA	Årlig inlämning	Fördjupad uppföljning	Individuell uppföljning
Åldreomsorg							
Kommunala verksamheter	x	x		x	x	x	x
Anslagsfinansierade verksamheter	x	x			x	x	
Entreprenader LOU	x	x	x	x	x	x	x
LOV	x	x	x		x	x	x
Ramavtal LOU			x				x
Funktionshinder							
Kommunala verksamheter	x	x			x	x	x
Anslagsfinansierade verksamheter	x	x			x	x	
Entreprenader LOU	x	x	x		x	x	x
LOV	x	x	x		x	x	x
Ramavtal LOU			x				x

Vård- och omsorgsnämndens fördjupade uppföljningar 2015 - 2018

x avser fördjupade uppföljningar, Q avser Quota-granskningar el motsvarande (HSL) 2015-03-19

Uppgifter i kursiv text avser tidigare genomförda fördjupade uppföljningar

Äldreomsorg	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Enebacken SÄBO	x		Q	x		Q	x		Q
Vårdbo SÄBO	x		Q	x		Q	x		Q
Solskiftet SÄBO	x	x	Q ^x	x		Q	x		Q
Alceahuset korttidsenhet		x	Q	x		Q	x		Q
Vårdbo Dagverksamhet		x				x			x
Hörnan Dagverksamhet	x					x			x
Olivia hemtjänst	x			x			x		
Österåkers kommuns hemtjänst	x (2009)			x			x		
Hemtjänstkompaniet (Carnovo) hemtjänst				x			x		
RO omsorg hemtjänst						x			x
Camillas hemtjänst						x			x
Aktiv vård						x			
HSB						x			
Fyren, träffpunkter							x		

Funktionshinder	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Malvavägen LSS servicebostad	x	x	x		x			x	
Norrgårdsvägen LSS servicebostad	x				x			x	
Ljusterö LSS gruppbostad	x				x			x	
Skonaren LSS gruppbostad	x				x			x	

Funktionshinder, forts	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Runö LSS servicebostad	x				x			x	
Skånsta LSS gruppbostad		x			x			x	
Skogstjappan SoL gruppbostad					x			x	
Planett LSS gruppbostad		x				x			x
Bergsätra LSS gruppbostad		x				x			x
Norrgårdsvägen 35 LSS gruppbostad		x				x			x
Oppsätra LSS gruppbostad			x			x			x
Smedby LSS gruppbostad			x			x			x
Åkerspark LSS gruppbostad			x			x			x
Solskiftet LSS korttidsvistelse och korttidstillsyn				x			x		
Halo LSS korttidsvistelse och korttidstillsyn				x			x		
Knopen LSS daglig verksamhet				x			x		
Sågen LSS daglig verksamhet				x			x		
Nätet LSS daglig verksamhet				x			x		
Ilsa LSS daglig verksamhet/SoL dagverksamhet				x			x		
Kanalhuset SoL dagverksamhet				x			x		
Boendestöd				x			x		
Personlig assistans				x			x		
Ruffen träffpunkt SoL						x			x
Ledsagning, avlösning, kontaktperson LSS och SoL						x			x

Datum: 2015-06-10

Översyn av ersättningsnivåer i särskilt boende

Bakgrund

Inför införandet av lagen om valfrihet (LOV) i särskilt boende år 2014 togs en ny ersättning fram med två nya ersättningsnivåer som ersatte de åtta nivåer som tidigare användes. Den nuvarande ersättningsmodellen innehåller, utöver tomgångs/parboendeersättning, en vård- och omsorgsersättning och en demensersättning. I samband med detta reviderades även ersättningen för utförare enligt LOU och till egen regi. Skillnaden mellan dessa två ersättningsnivåer är idag omkring 300 kronor men det finns nu önskemål att revidera dessa för att minska skillnaden mellan dem. Vård- och omsorgsnämnden föreslår att detta sker stegvis och kommer således inte genomföra hela förändringen till nästkommande år.

En av anledningarna till förslaget är att skillnaden i personalbemanning mellan dessa omsorgsbehov inte tycks vara motsvarande skillnaden i ersättningen. En annan anledning är att ju större skillnader mellan dem desto större incitament för utförarna att fastställa demensdiagnos för den enskilde i syfte att öka intäkterna.

Förslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår i budgetärendet 2016 en fryst ersättning för demensinriktningen för att kunna höja vård- och omsorgsersättningen med ytterligare 2,8 procentenheter utöver den ordinarie uppräkningsgraden på 2 %. På detta sätt skulle skillnaden mellan ersättningsnivåerna reduceras till omkring 200 kr. Tomgångs- och parboendeersättningen föreslås följa ordinarie indexuppräkning på 2 % för år 2016.

För att förslaget skall vara kostnadsneutralt för Vård- och omsorgsnämnden utifrån nuvarande volymer föreslås därmed vård- och omsorgsersättningen höjas med 4,8 % till 1 587 kr per dygn till egen regi (+3% för momskompensation till extern regi). Vård- och omsorgsersättning demens förblir då 1786 kr per dygn.

Konsekvenser

Då Enebacken har majoriteten demensplatser (80 av 108) kommer detta ekonomiskt att påverka denna verksamhet mest. Solskiftet däremot kommer ekonomiskt att vinna på detta då de enbart har somatiska platser. På Vårdbo är antalet platser lika många inom de respektive inriktningarna och så är det i dagsläget även på Muskötvägen 25 som också omfattas av den förändrade ersättningen.

Datum: 2015-08-17

Utredning av ytterligare zon-nivå hemtjänst

Bakgrund

Inom hemtjänst tillämpas sedan flera år tillbaka en prestationsbaserad ersättning per timme som för närvarande är differentierad i två olika zoner beroende på vilken zon kunden bor i, tätort eller landsbygd. Synpunkter har framkommit, bland annat från kommunens egna utförare, att ytterligare en zon skulle behövas för att täcka kostnader som uppstår vid besök hos kunder som bor längre bort från centrala Åkersberga respektive Ljusterö. Nuvarande ersättningen är framtagen för att täcka en schabloniserad restid men för dessa aktuella kunder beräknas restiden överstiga denna schablon avsevärt.

Förslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår i budget 2016 att en ny zon, kallad glesbygd, införs med tillhörande ny ersättningsnivå. Zonens ungefärliga avgränsning har gjorts genom att beräkna ett avstånd till kund från Åkersberga station respektive Görjansgården på Ljusterö som uppgår till mer än 10 km samt tar mer än 15 minuter att köra med bil. För närvarande skulle cirka 50 kunder då tillhöra glesbygdszonen istället för landsbygdzonen varav drygt hälften är kunder till den kommunala utföraren. Ersättningen 2016 föreslås vara 493 kr till egen regi (externa utförare +3% i momskompensation) per utförd timme och är då 58 kronor högre än ersättningen för landsbygd. Kostnaden för denna förändring uppgår till omkring 0,9 mnkr och finansiering sker genom att ta del av den kostnadsbesparing på 2 mnkr som sker vid fryst ersättning för övriga två zoner.

Konsekvenser

Förslaget skulle leda till att utföraren får en mer rättvis kompensation för de besök som kräver betydligt längre restid. Omkring 60 % av den totala ersättningen i den nya zonen skulle utifrån nuvarande volymer tillfalla egen regi

Datum: 2015-06-10

Riktlinjer för subventionering av trygghetsbostäder i Österåkers kommun

Riktlinjen beskriver de kriterier som utgör grund för Vård- och omsorgsnämndens ställningstagande om att bevilja subvention i form av ersättning för det sociala innehållet i form av värdskap för de boende i ett trygghetsboende. Vård- och omsorgsnämnden kommer att fatta beslut om subvention för varje enskild ansökan på underlag av den sökandes ansökan samt bedömning av om den fysiska tillgängligheten uppfyller fastställda krav. Förändringar i lagstiftning inom området kan komma att ändra kriterierna.

Sammanfattning

- Subvention för värdskap och lokal utgår med 10 000 kr/lägenhet och år
- Det ska vara minst 20 lägenheter i ett trygghetsboende
- Gemensamhetslokalen ska vara minst 50 kvm och tillgänglig 8-22 samtliga dagar, vara bemannad minst fyra timmar på vardagar, och en gemensam lunch per vardag ska erbjudas
- Den fysiska tillgängligheten ska uppfylla nedan angivna kriterier

Trygghetsboende

Ett trygghetsboende består av ett antal bostäder som finns i anslutning till ett gemensamhetsutrymme. Bostäderna ska finnas i flerfamiljshus eller i radhusliknande byggnader och kallas i dokumentet för lägenheter. Enfamiljshus kan inte bilda trygghetsboende. Det ska finnas tillgång till måltider, vissa aktiviteter, och en värd som ansvarar för daglig kontakt med de boende, skapar gemenskap och socialt innehåll i vardagen samt samverkar med ideell sektor och andra värddar i trygghetsboenden.

Lägenheter kan upplåtas med hyresrätt, bostadsrätt, äganderätt eller kooperativ hyresrätt. Det är hyresvärden, bostadsrättsföreningen eller den kooperativa föreningen som sköter uthyrningen och upplåtandet av lägenheterna. Villkoren för att få bo i trygghetsboendet ska vara lika för alla.

- Den som bor i ett trygghetsboende måste vara 70 år eller äldre, medboende kan vara yngre.
- Trygghetsbostaden är inte biståndsprövad enligt socialtjänstlagen
- Hyresvärd/bostadsrättsförening/kooperativ förening svarar självständigt för kö, uthyrning och upplåtande

- Vård- och omsorgsnämnden tillhandahåller och uppdaterar information om trygghetsbostäder som subventionerats av kommunen

Placering av trygghetsboende

Trygghetsboende i Österåkers kommun bör vara centralt placerat nära kommunikationer och service. Detta för att underlätta för hyresgäster och besökare att transportera sig och att ta del av samhällets utbud och service, liksom för att underlätta service och stöd till hyresgästerna.

Hyresvärd/förenings ansökan om subvention för trygghetsbostäder

Förutsättningarna för att få subvention för värdskap och gemensam lokal för boende från kommunen är att kriterier enligt denna riktlinje är uppfyllda. Ansökan om subvention görs av hyresvärd/förening till Vård- och omsorgsnämnden. Beslut om subvention fattas för varje enskild ansökan och underlag till beslut utgörs av en ansökan från hyresvärd/förening samt en bedömning av om objektet motsvarar de fastställda kriterierna. Beslut om subvention gäller för tre år. Utbetalning av subvention sker årsvis.

Till ansökan ska finnas bifogat en ifylld mall för informationsspridning om trygghetsboendet. Kommunen tillhandahåller mallen.

Socialt innehåll i ett trygghetsboende och värdskap

En fastighet med trygghetsbostäder bör bestå av minst 20 lägenheter. I anslutning till lägenheterna ska det finnas en gemensam lokal för boende där även möjlighet till gemensamma måltider ska finnas. En trygghetsvärd ska i samverkan med boende arbeta för att

- bryta isolering och skapa förutsättningar för värdefulla sociala kontakter, möten och gemenskap
- erbjuda stimulans och meningsfullhet i vardagen
- främja hälsa genom både sociala, fysiska och mentala aktiviteter
- samverka med frivilligorganisation och andra trygghetsboenden/träffpunkter

Verksamheten ska ha en hälsofrämjande inriktning som kan bidra till livskvalitet, välbefinnande och bättre självupplevd hälsa.

Verksamheten i trygghetsboendet är riktad till de som bor i trygghetsboendet, men hyresvärd/föreningen beslutar självständigt om verksamheten ska vara öppen även för andra. Det ska finnas värd på plats minst fyra timmar varje vardag. Villkorat antal timmar kan också kompletteras med frivilliginnsatser.

Värden tillhandahålls av hyresvärden/föreningen. Värden ska ha en formell utbildning på lägst gymnasienivå med inriktning mot äldre- och omsorgsverksamhet alternativt hälsa eller liknande med kunskaper om äldreomsorg.

Subvention för värdskap utgår med 10 000 kr per lägenhet och år.

Gemensam lokal för boende

En gemensam lokal för boende ska finnas i anslutning till lägenheterna och vara tillgänglig mellan 08.00 och 22.00 varje dag.

I lokalen ska det finnas möjlighet till gemensamma måltider och den ska vara dimensionerad utifrån antalet boende. Det ska finnas minst matsal inklusive samvaroutrymme samt en handikappanpassad toalett.

Gemensam lunch på vardagar ska erbjudas, den boende bekostar sin egen lunch. Ett riktvärde är att lokalen ska svara mot 2 kvm per boende och att ytan sammalagt ska utgöra minst 50 kvm.

Uppföljning

Vård- och omsorgsnämnden kommer att följa upp att verksamheten håller avtalade villkor en gång per år. Avtal tecknas som kan sägas upp om villkoren inte följs.

En redovisning av föregående verksamhetsår ska senast den 31 mars lämnas till kommunen med en beskrivning av verksamhetens genomförande samt av hur hyresvärden/föreningen bedömer att den levt upp till gällande villkor.

Tilläggstjänster

Hyresvärden/föreningen kan tillhandahålla service såsom städning, tvätt och inköp mot betalning från den boende. Det går också bra att erbjuda annan service, som t ex hantverksservice, fotvård, frisör eller måltidsleveranser.

Det är viktigt att eventuell service som erbjuds mot betalning från den boende inte sammanblandas med eventuella biståndsbedömda insatser från kommunen.

Kriterier för fysisk tillgänglighet

Trygghetsbostäder ska vara trygga och tillgängliga såväl inomhus som i närliggande utemiljö. Trygghetsbostad som inrättas i befintligt fastighetsbestånd ska uppfylla normalnivån enligt Svensk Standard SS 91 42 21, vilket motsvarar kraven i bygglagstiftningen och i Boverkets byggregler. Nybyggda trygghetsbostäder ska uppfylla en förhöjd nivå (utökad tillgänglighet) i Svensk Standard för bostadsutformning, vilken också beskrivs i SS 91 42 21.

Trygghetsbostadens belägenhet

- det närliggande området ska vara tillgängligt för den med fysiska funktionsnedsättningar och för den som har nedsatt orienteringsförmåga
- allmänna kommunikationer bör finnas i närhet till bostaden
- tillgänglighet till service i olika former, t ex apotek, vårdcentral och dagligvaruaffär bör finnas
- det bör finnas tillgång till grönområden i närområdet

Fastighetens utemiljö

- nivåskillnader ska vara utjämnade
- belysningen runt fastigheten ska vara utformad för säkerhet och trygghet
- placering av träd och buskar får inte medföra att miljön känns otrygg
- gång- och cykelvägar bör vara hårdgjorda, släta och halkfria
- sittplatser ska finnas i nära anslutning till fastigheten
- det bör finnas anpassade ytor för olika aktiviteter, t ex boulebana eller planteringsmöjlighet

Trappor

- trappor ska alltid vara kompletterade med hiss eller ramp
- trappor utomhus ska ha räcke samt i övrigt vara säkert utformade
- trapporna bör belysas, särskilt i början och slut
- första och sista trappsteget ska markeras i avvikande färg

Entré till fastigheten

- entrédörr ska vara möjlig att passera med rullstol
- dörrautomatik ska finnas
- vid behov ska passersystem med porttelefon finnas
- vändning av rullstol ska vara möjlig inne i entrén
- trappsteg och höga trösklar får ej förekomma i entrén
- det ska finnas möjlighet att köra bil ända fram till entrén

Allmänt inomhus

- gemensamma ytor ska vara anpassade för rullstolar
- nivåskillnader ska vara utjämnade och trösklar borttagna
- god orienterbarhet ska finnas, t ex genom färgsättning och markering
- det ska finnas möjlighet att förvara rullstol och rollator inomhus
- det ska finnas möjlighet att förvara och ladda elrullstol inomhus

Hissar (i hus med mer än ett våningsplan)

- minimimått på hiss är 1,4 x 1,10 m
- hissdörr ska ha fritt passagemått på minst 0,8 m och vara försedd med dörrautomatik
- hiss ska ha nödtelefon och bör ha sittmöjlighet

Allmänt i lägenhet

- möjlighet ska finnas till uppkoppling för trygghetslarm
- brandvarnare ska finnas
- balkong eller uteplats ska vara utan nivåskillnader, även passage ut till den

Köksstandard

- köket ska lätt kunna anpassas för användning med rullstol
- spisvakt ska finnas installerad

Standard i badrum/Wc

- trösklar till badrum ska vara så låga som möjligt
- toalettstol bör vara placerad så att hjälp kan ges av två personer samt att överflyttning från rullstol är möjlig
- öppen duschplats ska finnas, ej duschkabin
- i duschutrymme ska finnas möjlighet att ställa in en duschstol
- inga fasta skåp ska finnas under handfatet
- stödhantag ska finnas i duschutrymmet
- ledbelysning bör finnas i badrum

Tvättstuga

- de boende ska ha tillgång till tvättstuga alternativt egen tvättpelare

9.

Ny lokal för korttidstillsyn

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2015-07-15

Dnr VON 2015/0047-742

Ny lokal för korttidstillsyn

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Ersätta Skolnämnden för användning av lokal för korttidstillsyn med 70 tkr per år tidigast från och med 2015-08-01.
2. Uppdra åt förvaltningen att tillsammans med fastighetsekonomen upprätta en överenskommelse med Skolnämnden innefattande ersättning för användning av lokalen och uppsägningstid.
3. Finansiering sker inom ramen för volymökningar.

Bakgrund

Behovet av korttidstillsyn för unga över 12 år enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade ökar. Volymerna ökar framförallt bland unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. År 2011 startade verksamheten Halo i Produktionsstyrelsens regi, som är korttidstillsyn och korttidsvistelse riktad till målgruppen. Den verksamheten är nu fullbelagd vad gäller korttidstillsyn. Detta leder till att Vård- och omsorgsnämnden kan komma att behöva köpa verksamhet av externa utförare, vilket kan medföra merkostnader för t ex färdtjänst och korttidsvistelse.

Det finns möjlighet att starta en verksamhet för korttidstillsyn för 8-12 personer i lokaler som Skolnämnden förfogar över vid Bergaknuten i centrala Åkersberga. Verksamheten kan vara knuten till Halo och bedrivs av Produktionsstyrelsen. Något nytt hyresavtal med fastighetsägaren behöver inte upprättas, däremot en överenskommelse med Skolnämnden om att ersätta dem för del av hyran. Den föreslagna ersättningen är 70 tkr per år för 60 kvm. Då ingår städning och vaktmästeritjänster.

Förvaltningens slutsatser

Den föreslagna lokalen svarar emot de behov som finns av ytterligare verksamhet för korttidstillsyn. Till hösten 2015 kommer flera nya unga med beslut om korttidstillsyn som skulle behöva en extern placering om det inte finns tillgång till ytterligare verksamheter. Det bästa alternativet för de flesta unga är att ha korttidstillsyn i hemkommunen i närheten av hemmet eller skolan. En ytterligare fördel med en ny korttidslokal är att utföraren vid Halo får bättre möjligheter att anpassa de båda verksamheterna till målgrupper vad gäller t ex ålderstillhörighet, då spannet idag i ålder kan vara 12-20 år.

Finansieringen av lokalen om 70 tkr sker inom ramen för köp av verksamhet. En korttidsplacering på Halo kostar cirka 140 tkr per år (exklusive lokalkostnad), hos externa utförare är kostnaden generellt sett 160-300 tkr per år (inklusive lokalkostnad). Om verksamheten tar emot minst åtta unga i den nya lokalen blir lokalkostnaden maximalt 9 tkr per år och placering, vilket bedöms vara en godtagbar kostnad.

Tjänsteutlåtande

En överenskommelse bör upprättas mellan Vård- och omsorgsnämnden och Skolnämnden för att reglera hyran, ansvar för städning och vaktmästartjänster mm., samt uppsägningstid.

Exakt datum för uppstart av verksamheten bestäms i augusti.

Anne Simmasgård
Socialchef

Eva Höxter
Sakkunnig funktionshinder